

Västerbottens läns Folkhögskolas
Bibliotek

Redogörelse

för

VÄSTERBOTTENS LÄNS
Manliga och Kvinnliga Folkhögskola

samt

Lantmannaskola i Degerfors

under läsåret 1905—1906.

Meddelad af

A. TH. VIFELL,
Föreståndare.

De, som få sig flera exemplar tillsända, anmodas
vördsamt att behålla ett exemplar för egen räk-
ning och sprida de övriga på lämpligt sätt till
för saken intresserade personer. ◻ ◻ ◻ ◻ ◻

Umeå 1907. Aktiebolaget Umeå Tryckerier.

Styrelse:

- Landshövdingen*, K. N. O. 1:a kl., K. W. O. 2:a kl., *H. Björklund*, Umeå, ordförande.
Disponenten, R. W. O., *A. Åström*, Degerfors, vald av Landstinget, vice ordförande.
Lantränsmästaren, R. W. O., *O. Th. Bergström*, Umeå, vald av Landstinget.
Rektorn vid allmänna läroverket i Umeå, *J. V. Lindgren*, vald av folkhögskoleföreningen.
Regementspastorn *O. Rydholm*, Degerfors, vald av folkhögskoleföreningen.
Skolans föreståndare, självskriven ledamot enligt stadgarna, sekreterare.

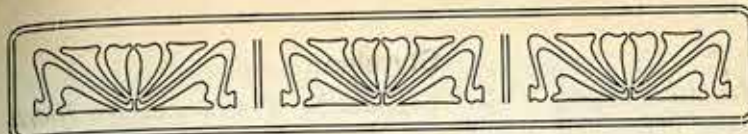
Revisorer,

utsedda av Landstinget:

- Kamrer A. G. Elfstadius*, Umeå.
Stadskassör G. Löf, "
Bankkamrer E. Haggbom, "

Lärare och lärarinnor:

- A. Th. Vifell*, fil. kand., f. 1863, föreståndare.
Ingeborg Holmström-Vifell, fru, f. 1876, första lärarinna i kvinnliga folkhögskolan.
N. Huggström, fil. kand., f. 1875, andra lärare i manliga folkhögskolan.
N. A. Stahre, agronom, f. 1874, jordbrukslärare i lantmannaskolan.
Elin Öberg, fröken, f. 1874, vävlärarinna i kvinnliga folkhögskolan.
Olga Nyblad, fröken, f. 1865, handarbetslärarinna i kvinnliga folkhögskolan.
T. Linder, forstmästare, f. 1876, biträdande lärare i manliga folkhögskolan.
O. Nilsson, organist och skollärare, f. 1862, biträdande lärare i manliga folkhögskolan.

Skolans förhistoria och invigning.

Den 1 nov. 1905 öppnades folkhögskolan och lantmannaskolan i N. Degerfors i Västerbottens län, vilket län dithills under flera år varit det enda, som saknat en sådan läroanstalt.

Vid skolans invigning lämnade en medlem av dess styrelse, regementspastor *O. Rydholm*, följande historik öfver skolans tillkomst:

“Frågan om en folkhögskolas upprättande i Västerbottens län hade länge varit under önskid diskussion, innan den fördes fram inför offentligheten i förslagsform; pressen hade naturligtvis även här utfört sitt förberedande arbete, och det var säkert mer än en, som kände sig litet fundersam, när tidningarna då och då hade att förmäla: Jämtlands och Västerbottens län äro nu de enda, som sakna folkhögskola. Intresset inom Västerbottens län var nog vaket, men järnvägsfrågan var vid denna tid så dominerande, och kostnaderna för järnvägsanläggningar så pass stora, att åtskilligt annat måste få stå tillbaka och vänta, däribland ock folkhögskolefrågan. Åtminstone ville ingen försöka att bringa frågan å bane inom landstinget förrän år 1898, då riksdagsman *N. Boström* i Bodbyn inlämnade en motion med begäran, att landstinget måtte utse en komité, som till nästa års landsting skulle inkomma med utredning och förslag till invättande av en folkhögskola inom länet. Med anledning af detta förslag kom någon tid därefter från riksdagsmannen *A. Viklund* i Nordmaling en ny motion i ämnet.

Även denne motionär uttalade sitt livliga intresse för folkhögskolesaken, men begränsade förslaget till att omfatta endast tillsättande av en komité, som till 1899 års landsting skulle inkomma med utredning angående kostnader och läge för skolan, behövlige lärarekrafter och erforderliga lokaler. Utskottet, som behjärtade motionärernas syfte, hyste visserligen tvivel, huruvida folkskolebildningen på landet inom vårt län vore sådan, att synnerligen många tillräckligt förberedda inträdessökande vore att påräkna, men föreslog dock, att landstinget måtte utse fem för folkupplysningen nitälskande män, som skulle verkställa utredning angående kostnaderna och lämpligaste läget för en folkhögskola inom länet samt för landstinget framlägga ej mindre denna utredning än ock ett program för läroanstalten och uppgift om nödiga lärarekrafter.

Landstinget beslöt i enlighet med herr Viklunds motion. Till komitérade utsågos landshövdingen och kommandören J. Crusebjörn, rektorn och kommandören J. Johansson, seminarierector N. Torpson samt riksdagsmännen Ad. Viklund i Nordmaling och N. Boström i Bodbyn. Till 1899 års landsting inkom nämnda komité med en skrivelse av innehåll:

dels att komitén hänvänt sig till åtskilliga af rikets folkhögskolor med begäran om upplysningar angående dessa läroanstalters tillkomst, mål, undervisningsämnen, metod etc. samt ekonomiska förhållanden, vilka upplysningar särdeles välvilligt lämnats, och att komitérade i full insikt om önskvärdheten av en sådan skola även för Västerbottens län uppgjort förslag till kostnader för anläggning och underhåll av en sådan samt överlagt om lämplig förläggningsplats för densamma; och dels att komitén, som ansett en sådan anstalt här som annorstädes böra stödjas av intresset hos enskilda personer och länets kommuner, beslutit:

1:o) att utsända teckningslistor till enskilda personer för att samedelst insamla medel till folkhögskolans upprättande och till grundplåt för en fond, som kunde betrygga dess tillvaro;

2:o) att av intresserade personer söka bilda en folkhögskoleförening, vars medlemmar genom avgifter för en gång eller för år skulle bidraga till nödiga årliga utgifter; och

3:o) att anmoda länets kommuner att bidraga med

mindre årliga anslag, i vilket fall lärjungar från de kommuner, som befunnos villiga att lämna bidrag, skulle i mån av anslaget storlek kunna erhålla undervisning gratis.

Nämnda skrivelse beslöt landstinget lägga till handlingarna.

Till 1900 års landsting inkom komitén med en ny skrivelse. I denna skrivelse framställdes ånyo delvis utförligare, vad i föregående års skrivelse framhållits; särskilt ville komitérade giva offentliga uttryck för sin tacksamhet mot doktor L. P. Holmström på Hvilan i Malmöhus län och dir. T. Holmberg på Tärna i Västmanlands län för deras beredvillighet att lämna upplysningar. I dec. månad 1899 hade komitérade utsänt de beslutade skrivelserna till enskilda och kommuner, och resultatet blev mycket glädjande. Av länets 24 landskommuner beviljade 18 anslag med tillsammans omkring 1,100 kr. under vart och ett av följande fem år.

Av återstående, 6 landskommuner, beviljade Umeå landsförsamling 100 kr. för 1 år (sedan ökat till 200 kr. för vart och ett av 4 följande år), varemot de övriga vägrade, Lycksele*) av uteslutande formella skäl, Bjurholm, Stensele, Sorsele och Malå, emedan de ej ansågo sig hava råd. 26 förtroendemän hade samlat medlemmar i en folkhögskoleförening och hade 128 personer tecknat sig. 34 aktiebolag hade blivit ombedda att skänka medel för åstadkommande av den första uppsättningen, och hade Nordmalings ångsågs aktiebolag lovat 300 kr. för vart och ett av fem år, grosshandl. Seth Kempe likaså 250 kr. och Sandviks ångsågs aktiebolag 100 kr. samt för en gång Mo & Domsjö 500 kr., Dal och Sandö 500 kr., Umeå Tjärexp.-aktieb. 100 kr. och enskilda medlemmar i Rundviks handelsförening 50 kr., sålunda tillsammans 1,800 kr. det första året och 650 kr. för vart och ett av följande 4 år.

När 1900 års riksdag höjt anslaget till folkhögskola till 3,000 kr., kunde komitén uppgöra förslag till stat för skolan, som, med beräkning av, utom statsanslaget, bidrag av kommuner och elever 1,100 kr. och av folkhögskoleföreningen 400 kr., krävde ett årligt anslag från landstingets sida av 1,500 kr. Detta förslag var uppgjort med hänsyn till att

*) Lycksele kommun har senare anslagit 50 kr. årligen i fem år.

skolan skulle hyra lokal, och hade komitéerade undersökt lämplig sådan dels i Vännäs socken, där tomt skulle skänkas, dels i Umeå landsförsamling, där å Erlandstorp närgårdslunda lämplig lokal att hyra förefanns, och slutligen i Degerfors, emedan "denna plats utmärkte sig för jämförelsevis centralt läge och goda samfärdsmedel, tillfällen till lämplig inackordering och en för sin goda hållning väl känd befolkning".

Komitéerade hemställde nu, att landstinget måtte besluta:

1:o) att en folkhögskola skulle upprättas i länet, att börja sin lärokurs 1 nov. 1901.

2:o) att landstinget ville mottaga de gåvor till folkhögskolan, som utlovats av bolag, enskilda och kommuner.

3:o) att landstinget ville för vart och ett av åren 1901—1905 bevilja ett anslag av 1,500 kr.

4:o) att landstinget ville utse fem och medgiva, att folkhögskoleföreningen finge utse två personer, som tillsammans skulle bilda folkhögskolans styrelse, vilken ägde att utse funktionärer, utarbeta stadgar att föreläggas nästa års landsting, antaga föreståndare m. m., samt

5:o) att landstinget måtte bemyndiga styrelsen att för en tid av fem år förhyra lokal.

När detta komitébetänkande inom landstinget föredrogs, uppstod en ganska vidlyftig diskussion, under vilken det yrkandet framställdes, att ärendet skulle återremitteras till komitén för ytterligare fullständigande, och segrade detta förslag vid begärd votering med 21 ja mot 12 nej. Vid en sådan utgång kände sig komitéerade naturligtvis rätt nedslagna och det var t. o. m. tal om att de skulle avgå, men landstinget beslöt att samma komité skulle fortsätta med ärendets utredning, och invaldes nu såsom suppleanter i komitén landsh. m. m. A. Asker och kyrkoherden m. m. O. Ahnlund.

Den vidare utvecklingen av frågan visade emellertid, att detta negativa resultat var gott, ty under det fortsatta arbetet växte sig folkhögskolesaken fram allt starkare. Ännu ett år föll frågan vid landstinget; komitéerade hade nu till 1901 års landsting inkommit med ett liknande förslag

som föregående år, endast med den skillnad, att tiden för skolans öppnande skulle bli 1 nov. 1902 och att platsen för skolan skulle bli Degerfors, sedan Degerfors kommun nu förbundit sig, att utom förr beviljat anslag bidra med 200 kr. pr år i det fall, att lokal förhyrdes, eller med 3,000 kr. på en gång och fri tomt, om landstinget i Degerfors by läte uppföra egen lokal för skolan. Av denna skrivelse framgår ock, att frågan om lantmannaskola i samband med folkhögskola nu kommit på dagordningen, i det att i skrivelsen till Degerfors kommun omnämndes, att möjligen inom ej så avlägsen framtid även lantmannaskola kunde komma till stånd. I landstinget yrkades utom bifall till förslaget uppskov med frågans avgörande, för vilket väl vanns majoritet, 19 röster mot 15, men ej lagstadgad $\frac{2}{3}$ -dels, vadan frågan upptogs till omedelbart avgörande, då yrkandet på avslag segrade med 18 röster mot 15.

I fråga om 2:a punkten beslöt landstinget att icke mottaga de av enskilda bolag m. fl. erbjudna medlen och övriga punkter i förslaget föranledde ej till någon landstingets åtgärd. Nu syntes frågan om folkhögskola vara både död och begraven att döma av de nakna protokollen, men det dröjde ej längre än till följande år, 1902, förrän den i landstinget åter upptogs av enskild motionär, härads-hövd. Axel Hedborg i Skellefteå, och i hans motion finnes tydligen uttalat, dels att ingen fiendskap till folkhögskolans sak föranlett frågans fall vid föregående landsting, utan utgången tvärtom livligt beklagats av många och uttalanden av ännu flera gjorts om att frågan måtte änyo upptagas, dels ock att huvudskälen till frågans fall varit, att en del landstingsmän önskat, att redan från början i samband med folkhögskolan en lantmannaskola måtte inrättas, och andra åter önskat, att före besluts fattande stadgarne åtminstone i sina huvuddrag borde föreläggas landstinget.

Med hänvisande till stadgeförlag och undervisningsplan, som nu komme såsom något nytt till den vidlyftiga utredning, som av förutnämnda komité ävägabragts, hemställde motionären:

1:o) att en folkhögskola i huvudsaklig överensstämmelse med förenämnda förslag till stadgar och plan måtte i länet upprättas att träda i verksamhet senast hösten 1904 och

2:o) att en komité av 3 personer måtte utses att utreda frågan om lantmannaskola m. m.

Landstingets 1:sta utskott ställde sig till frågan mycket välvilligt och hemställde:

1:o) att landstinget måtte uttala önskvärdheten av att en folkhögskola, helst i samband med en lantmannaskola, snarast måtte upprättas inom länet, samt

2:o) att en komité af tre personer måtte tillsättas med uppdrag att till nästa landsting inkomma med nödig utredning i ärendet samt med de förslag, vartill utredning föranleder.

Utskottets förslag blev av landstinget bifallet.

Till komitérade utsågos riksdagsman N. Boström, disp. A. Åström och häradshövd. Axel Hedborg.

Nu var isen så att säga för andra gången bruten, och här kom ingen ytterligare eftervinter; 1903 års landsting fattade definitivt beslut om inrättande av folkhögskola och lantmannaskola i enlighet med förenämnda komitérades förslag.

Denna komité hade nu frångått förutvarande förslag om förhyrande av lokal för skolorna och framlade i stället förslag om nybyggnad, vartill möjlighet förefunnnes, sedan den några år på dagordningen stående frågan om Yttertafle lantbruksskolas försäljning nu blivit avgjord och beslut fattats, att en del av försäljningssumman skulle användas för lantmannaskolans räkning. Komitérade föreslogo:

att landstinget måtte besluta

1:o) att å i Degerfors by i närheten av Vindelns järnvägsstation upplåten tomt inrätta en folkhögskola, vars verksamhet skulle börja den 1 nov. 1905;

2:o) att i sammanhang därmed upprätta en lantmannaskola med början i medio av maj 1906;

3:o) att å nämnda tomt låta uppföra de för skolorna nödiga, av komitérade föreslagna byggnader och därtill bevilja ett förslagsanslag av 20,000 kr. att utgå av de medel, som inflyta för landstingets försälda fastighet Yttertafle;

4:o) att godkänna komitérades förslag till stadgar och stater för skolorna samt bestämma, att vid 1904 års landsting 2 ledamöter i styrelsen för de båda skolorna skola utses;

5:o) att för en tid av 5 år från och med år 1905 bevilja ett årligt anslag av för folkhögskolan 1,800 kr. och för lantmannaskolan 1,500 kr.;

6:o) samt att utse 3 personer till byggnadskomitérade och att upptaga lån för byggnadernas uppförande intill 20,000 kr.

Utskottet hemställde om bifall till alla dessa punkter med några mindre ändringar i fråga om stadgarne, vilken hemställan av landstinget bifölls; varpå till byggnadskomitérade valdes disp. A. Åström, insp. P. Carlson och kantor Ol. Nilsson i Degerfors.

Enligt de för skolorna antagna stadgarna skall landshövdingen i länet vara självskriven ordförande i styrelsen.

1904 års landsting utsåg till styrelseledamöter disp. A. Åström för 4 år och lanträttsmästaren O. Th. Bergström för 2 år. *f 1922-23*

I samband med landstinget 1904 höll Västerbottens läns folkhögskoleförening sitt första sammanträde, varvid den 20 sept. stadgar för föreningen antogos och styrelse valdes. Till ledamöter i folkhögskolans styrelse utsågos rektor J. V. Lindgren (för 4 år) och reg.-pastor O. Rydholm (för 2 år).

Folkhögskoleföreningens styrelse har utsett ombud inom de olika kommunerna att verka för spridande av kännedom om folkhögskolesaken och samlande av medlemmar i föreningen. 33 personer hava betalat medlemsavgifter såsom ständiga medlemmar och 25 personer såsom årligt betalande. Från kommuner och enskilda hava utom förut omnämnda 1,634 kr. influtit ytterligare 1,390 kr., varav något över 1,600 kr. redan använts för inköp av diverse materiel, tillhörande den första uppsättningen. Åtskilliga kommuner hava vägrat infria sina löften om bidrag, framhållande, att löftet var vilkorligt och att förutsättningen för bidragets lämnande vore, att någon yngling från vederbörande kommun erhöle frielevplats vid skolan.

De flesta torde dock komma att lämna sitt bidrag till anstalten i förvisning om att, när elev från den bidragande kommunen hunnit inträda i skolan, skolans styrelse skall taga hänsyn till det med bidrag följande kravet på frielevplats.

Den utsedda skolstyrelsen hade sitt första sammanträde den 23 sept. under ordförandeskap av landshövdingen m. m.

H. Biörklund, varvid den till sekreterare utsåg rektor J. V. Lindgren och till kassaförvaltare pastor K. O. Rydholm och beslöts att icke utse v. ordförande, förrän föreståndarebefattningen tillsatts.

På senare sammanträden fattades en del förberedande beslut rörande statsbidragen till folkhögskolan och lantmannaskolan samt utsågs, sedan befattningarna vederbörligen ledigförklarats, först enhälligt till föreståndare för skolan föreståndaren för Kronobergs läns folkhögskola och lantmannaskola i Grimslöf, fil. kand. A. Th. Vifell, samt sedan till 2:e lärare fil. kand. N. Häggström, varemot beslöts att med jordbrukslärarebefattningens tillsättande skulle få anstå till lantmannaskolans början i maj 1906.

Sedan föreståndare utsetts, valdes till v. ordförande disp. A. Åström och bifölls rektor Lindgrens anhållan att bli befriad från uppdraget att vara sekreterare, vilket enligt skolans stadgar övergick till föreståndaren.

På sammanträde den 19 aug. framlade skolans föreståndare förslag om inrättande av en 3 månaders kvinnlig kurs vid folkhögskolan under månaderna maj, juni och juli, med början år 1906, vilket förslag åtföljdes av skriftlig utredning med läroplan och kostnadsförslag. Sedan denna utredning cirkulerat bland styrelsemedlemmarna, skred styrelsen till besluts fattande vid sammanträde den 26 aug. efter ett längre anförande av skolans föreståndare, vari han bland annat påpekade först vikten för samhället, att även kvinnan kunde få komma i åtnjutande av en högre folkbildning, för att ej säga hennes rättighet därtill, likaväl som mannen; vidare att behovet synes förefinnas bland länets kvinnor, av vilka rätt många årligen besöka Bodens folkhögskola; och slutligen att kostnaderna för upprättande av en 3 månaders kurs, vilken tid är den vanliga vid rikets folkhögskolor — med undantag av de tre nordligaste —, ej skulle betunga landstingets budget med mer än 500 kr. årligen, emedan redan förefintliga lokaler och materiel kunde användas.

Styrelsen hyste väl betänkligheter att redan, innan någon av skolorna börjat sin verksamhet, föreslå landstinget inrättande av en ny kurs, men då såväl de av föreståndaren anförda skälen talade därför som ock de omständigheterna, att utan tvivel lärarekrafter, materiel och lokaler bättre

kunde tillgodogöras, och vidare föreståndaren och hans hustru voro livligt intresserade för kursens inrättande och ägde kompetens för dess skötsel, så beslöt styrelsen, så mycket mer som fullständiga planer och kostnadsförslag funnos, att till landstinget ingå med hemställan att få vid Degerfors folkhögskola inrätta en 3 månaders kvinnlig kurs, att taga sin början sommaren 1906.

Styrelsens förslag tillstyrktes av vederbörande landstingsutskott och bifölls av landstinget utan debatt och votering.

— Därmed var *Västerbottens läns första folkhögskola* en verklighet och kunde börja sitt arbete hösten 1905, då byggnaderna stodo färdiga att emottaga sin första skara av bildningssökande ungdom. Den lät icke vänta på sig; över 40 lärjungar eller det högsta antal skolan kan mottaga hade vid anmälningstidens slut anhållit om inträde.

Skolan tycks ha fått ett i allo lyckligt läge. Den ligger, som ovan nämnts, i Degerfors stora, med läkare, apotek, sjukhus m. m. försedda kyrkoby, i omedelbar närhet av Vindelns järnvägsstation, fritt belägen emellan denna och den skogsdunge, som skiljer skoltomten från "Kinnekulle", den vackra utsiktspunkten vid Vindelälven. Trakten är bekant för sin naturskönhet. Kommer man stora landsvägen från Umeå, har man från en höjd söder om byn ett i sanning härligt sceneri framför sig; till höger och i mitten Degerfors samhälle med sin vackra nybyggda kyrka på en sluttning och till vänster den mäktiga, forsande Vindelälven med höga, skogbevuxna stränder, allt omramat av blånande skogshöjder i stora, mjuka våglinier. Längst bort emot bakgrund av mörk skog lyser folkhögskolans vita skolbyggnad.

Denna inrymmer en stor, ljus och glad föreläsningssal, en rymlig lärosal för lantmannaskolan, lärarorum, materialrum och laboratorium. Den första är skild från de senare genom en bred och ljus, om vintern uppvärmd korridor. I en annan byggnad är bostad för föreståndaren samt tvänne rum och kök, vilka komma att tagas i anspråk för den blivande husmodersskolan. En tredje byggnad inrymmer material- och isbodar, vedbodar, m. m.

Skolans övriga lärare samt eleverna få tills vidare hyra bostad i den närliggande byn. Ett önskemål, som delas

av eleverna, är ju, att dessa finge hel inackordering på själva skolan, men därtill krävas nybyggnader, varmed ännu måste anstå.

Skolbyggnaderna omgivas av en rätt stor, nyanlagd trädgård; en del av den gräsbevuxna tomten är dock bibehållen till lekplats för eleverna.

Den 1 nov., den dag, då vår gamla blågula flagga för första gång åter hissades på nytt, ägde skolans högtidliga *invigning* rum. Att Degerfors invånare kände dagens betydelse, syntes på de talrika flaggor, som vajade över samhället. Vid tiotiden på f. m. var den stora, med flaggor och granar smyckade lärosalen och korridoren fyllda av intresserade; bland de närvarande märktes i främsta rummet *landshövding Biörklund med fru, rektor Lindgren med fru* samt *doktor O. Ahnlund, Umeå, riksdagsman N. Boström, Bodbyn*, medlemmar av landstinget m. fl.

Efter avsjungandet av psalmen "Jag lyfter mina händer", förrättade kyrkoherden i Degerfors *A. J. Rothén* bön, anknyttande sig till orden "Helighet, Herre, höves ditt hus". Sedan kantor *O. Nilsson* å kommunens och komitérades vägnar framträtt och anhållit att till landshövdingen få överlämna gåvobrev å tomten samt landstingets handlingar rörande skolans byggnader, besteg *landshövdingen* talarestolen och höll ungefär följande anförande:

"Denna dag är en betydelsefull dag för hela det svenska folket. Det är i dag första gången, som den nuvarande generationen ser den gamla blå-gula flaggan hissad. Detta må vara en maning för oss att enas om ett gemensamt mål i hopp om att kunna nå det.

Strider, kiv och oenighet må nu därför vila! Vi ha nu ett gemensamt mål för vår strävan, och detta mål kännetecknas av det nya valspråk, konungen uttalat och vilket bör gälla från den högste till den lägste: Sverges väl!

Detta mål kunna vi nå endast genom att förvärva oss goda kunskaper samt genom ett kraftigt och trofast samarbete. Denna dag är därför en glädjedag för länet, då enade krafter fört därhän, att vi i dag kunna hälsa dess första folkhögskola. Ett mål har därmed vunnits, vilket vi alla önskat skola gå i uppfyllelse. Att vi alla önskat det, behöver ej bevisas. Det bevisas bäst av dess uppfyllelse

4 tel. Umeå 116.

samt av de frivilliga kunskapssökare, som i dag vinna inträde vid skolan.

För skolans tillkomst står länet i tackamhetsskuld till landstinget, kommuner, bolag och enskilda, vilka var och en i mån av tillgång sökt hjälpa till. Då vi nu stå inför det vunna resultatet, anhåller jag få framföra min tacksamhet till de bidragande, till byggnadskomiténs ledamöter och till dem, som stått dem bi vid arbetet.

Till denna tacksamhet lägger jag ock den förhoppningen, att skolan i sin föreståndare vunnit en person med intresse och energi att kraftigt utveckla dess goda idé. Hans verksamhet på andra orter giver vid handen, att han varit mäktig och skickad för sitt betydelsefulla uppdrag.

Och till eleverna ber jag få yttra: Ni ha en hedersplats att försvara genom Ert inträde i skolan! Ni böra se till, att de kunskaper, Ni inhämta, må bli till största nytta för Eder själva och gagn för Ert land. Och Ni böra sätta Eder energi till för att, när Ni lämna skolan efter slutad kurs, gå ut och sprida ryktet om dess nytta och betydelse samt medelst exempel och goda föredömen visa den sin aktning. Det är härvidlag, såsom med mycket annat här i livet, att det beror så mycket på, hurudan början blir. Må Ni därför beflita Eder om att denna må bli så gynnsam som möjligt!

Med dessa ord anhåller jag få förklara Västerbottens läns nyinrättade folkhögskola öppnad!"

Eleverna sjöngo folkhögskolans hälsningssång, "Var välkommen en var", varefter *skolans föreståndare* höll ett längre föredrag om "Folkhögskoleidéns utveckling i de nordiska länderna". Sedan därpå "Du gamla du fria" sjungits unisont, uppläste skolans andre lärare *kand. N. Huggström* den historik över skolans tillkomst, som *reg.-pastor O. Rydholm* i Degerfors uppgjort, men av sjukdom var förhindrad att själv föredraga, och vilken ovan är meddelad.

Följande telegram hade anlant och upplästes:

Folkhögskolan, Vindeln.

Och rikligt det falle,
Ditt levande ord,
Det falle välsignat och gott,
Och föde kärlek till fosterjord,
Så kärna det blir vad du sätt!

Ja, anden, som inuti ordet bor,
Skall göra, att vad sätt, det gror,
Det falle som dagg ned i djupa dalen.

Hälsning från Hvilan.

Vifell, Folkhögskolan, Vindeln.

Framför Bodenskolans varma lyckönskningar!

Vår flaggas dag, Er högtidsdag,
Den mane Eder i vännelag
Med tro och kärlek att hålla vakt
Kring Nordens ungdom mot mörkrets makt!

Melander.

Folkhögskolan, Degerfors, Vindeln.

Hola Folkhögskola hälsar sin närmaste granne i norr välkommen
till fredlig och framgångsrik strävan. Leve Västerbottens Folkhögskola!

Hola Folkhögskolas lärare och lärjungar.

Rektor Vifell, Folkhögskolan, Vindeln.

Väx stor och stark, du nya ljuspost i Norden!
Välgångsönskningar från Folkhögskolan i Matarengi.

Ludvig och Elisabeth de Vylder.

Slutligen nedkallade kyrkoherde *Rothén* den Högstes
välsignelse, varefter sjöngs "Herre signe Du och råde".

Den högtidliga akten avslöts med att landshövdingen
utbragte ett "Leve Västerbottens folkhögskola", vilket be-
svarades med ett fyrfaldigt hurra.

Kl. 1 e. m. gavs av samhällets medlemmar middag å
gästgivaregården för landshövding och fru Biörklund m. fl.

Ett gott hade det med sig, att folkhögskolan så sent
vann seger i Västerbotten. När skolan äntligen blev verk-
lighet, var den allmänt efterlängtd och välkomnad och
kunde, följd av värmande intresse från allmänhetens sida,
börja sin verksamhet.

Detta skolans första år har varit enbart ljust och soligt,
skolarbetet har fortgått lugnt och ostört, och ortens befolk-
ning har vid de föredrag, som en del söndagskvällar och
även eljest vid fester å skolan anordnats, talrikt samlats
samt därigenom visat, att de i skolan vilja se en andlig
medelpunkt.

En god vän, då det gällt att vinna förtroende åt skolan,
har *lokalpressen* varit. Santliga tidningar hava både i le-
dare och notiser visat sitt intresse för skolan och dess
verksamhet och tävlat i strävan att göra den aktad och
besökt. För detta stöd och denna värdefulla hjälp bringas
härmed ett djupt känt tack.

Föreståndaren har undervisat i modersmål (välläsning och rättskrivning), naturlära, räkning och geometri samt lett aftonläsningen fyra kvällar i veckan.

Kandidat *Hägström* har undervisat i modersmål (språkets behandling i tal och skrift), historia, stats- och folkhushållningskunskap, kommunalkunskap, geografi, bokföring och "praktiska skrivningar" samt välskrivning. Han har också lett talövningarna och de fingerade kommunalstämmorna samt rättat vid dessa förda protokoll.

Kantor *Nilsson* har undervisat i sång.

Forstmästare *Linder* har meddelat undervisning i ritning samt fältmätning och avvägning.

Om ämnen och kurser må meddelas:

Modersmål. Vid välläsningen har använts Fänrik Ståls sägner, Frithiofs saga och Schüek & Lundahl, Läsebok för folkskolans högre klasser.

Som lärobok i rättstavning har använts D. A. Sundén, Ny svensk rättskrivningslära. I sats- och formlära har ingen särskild lärobok använts. En rättskrivningsövning efter diktamen har varje vecka skrivits i bok, varjämte svarta tavlan flitigt begagnats vid modersmålsundervisningen. För inövande av svenska språkets behandling i skrift ha dessutom ett tjugotal uppsatser skrivits, vanligen på lärorummet. Uppgifterna ha bestått i ett skriftligt återgivande med egna ord av en föreläst berättelse; i redogörelse för innehållet i ett stycke — vers eller prosa — ur någon använd lärobok; i skildring av upplevade händelser (jakt- och fisketurer, resor, fester etc.); i beskrivningar av föremål, av saker och personer (skolhuset, hemkyrkan, hemmet o. s. v.); och slutligen i enklare undersökningar, som kräva ett svar på en fråga jämte bevisning. (Ex. Vad gagn ha vi av hästen? Av våra skogar? Om du finge göra en resa, vart fore du helst? o. s. v.)

Historia. En sammanhängande skildring av samhällslivets utveckling från de gamla babyloniernas och egypternas dagar till 1815 har lämnats. 1800-talets senare historia har endast berörts på så sätt, att företeelser ur den framdragits till jämförelse med äldre tidens och därvid i allmänna drag

Manliga Folkhögskolan.

Manliga folkhögskolans första kurs tog sin början den 1 nov. och fortgick med julferier den 21 dec.—10 jan. till den 25 april.

Skolans ändamål. Folkhögskolan är — enligt den definition, som formulerades och enhälligt godkändes vid folkhögskollärarmötet i Jönköping i aug. 1906 — "*en sådan läroanstalt, som avser att åt vuxna unga män (och kvinnor) meddela en allmänt medborgerlig bildning, varvid en väsentlig vikt skall läggas vid en väckande, till ett personligt tankeliv samt sedlig kraft och styrka fostrande undervisning i humanistiska och naturvetenskapliga ämnen, med särskild hänsyn till att lärjungarna lära känna sitt eget land, dess historiska utveckling och nuvarande samhällsförhållanden, dess andliga och materiella hjälpkällor samt att de i övrigt bibringas de kunskaper, som kunna förhjälpa dem till ett kraftigt arbete på de uppgifter, som vänta dem i livet.*"

I stadgarna för Västerbottens läns folkhögskola uttryckes detsamma i korta ord sålunda:

"Skolans ändamål är att bilda unga män (företrädesvis från Västerbottens län) till insiktsfulla och nyttiga samhällsmedlemmar."

Undervisningen har pågått 8 timmar dagligen — utom lördagar, då e. m. varit ledig — efter den läsordning, som styrelsen fastställt och vilken återfinnes i redogörelsen.

skildrats. Uppmärksamheten har därvid fästs såväl på den insats, enskilda personer gjort, som ock på de politiska samhällena, såsom utgörande den nödvändiga ramen för den ekonomiska och kulturella utvecklingen.

Skildringen har genomgående blivit bredare ju närmare den kommit vår tid. Utförligt skildrades även det romerska kejsardömet, folkvandringarna, katolska kyrkan och reformationen såsom grundläggande för senare tiders samhällsliv.

Vidlyftigast men i sammanhang med det gemensamma västerländska samhällslivet har vår egen historia behandlats. Därvid har i allmänhet det säregna inhemska uppvisats, sedan det allmänna västerländska blivit känt, och till sist vårt upptagande av detta; men för 1600-talet har gången av skildringen varit en motsatt, grundad på vårt folks betydelsefulla ställning och kraftiga ingripande i krig och fred under detta tidevarv.

Läroböcker: Hans Larsson, Sveriges Historia.

Statskunskap. Sammanhanget mellan vårt nuvarande statsskick och vårt gamla samt allmäneuropeiska idéer har uppvisats, men statsskickets *historia* har behandlats vid historieundervisningen. Våra grundlagar och de viktigaste reglerna för de civiliserade staternas samliv i fred och krig ha genomgått, regler som trots sina brister giva oss den fria självständighet, i vars skydd vi utveckla vår kultur. Andra staters grundlagsbestämmelser hava däremot endast vidrörts för jämförelses skull, men ha korta upplysningar därom givits i geografin.

Lärobok: Aldén, Med. Bok I.

Kommunalkunskap och bevillningslära. Redogjordes för förordningarna om landskommunernas förvaltning, formerna för kommunalstämma, grunderna för allmänna bevillningens erläggande och taxeringsnämndernas verksamhet, kommunalutskyldernas beräkning och kommunalnämndens åligganden samt för fattigvård, kyrko- och skolärenden. För den praktiska tillämpningen hava kommunalstämmor hållits, varvid av lärare och elever bildats en fingerad kommun.

Lärobok: Aldén, Med. Bok.

Geografi. Grunddragen av den allmänna geografin; jorden, havet och luften med deras krafter och dessas ar-

bete samt dess resultat; växternas och djurens utbredning; människans omgestaltande ingripande; skildring av de olika världsdelarna och länderna under upprepat hänvisande till föregående framställningen av allmänna geografin, varjämte ekonomiska, kulturella, politiska och vad icke västerländska kulturländer beträffar, även historiska uppgifter lämnats. Sverge skildrades härvid först och ingående och av övriga länder behandlades, utom de nordiska grannländerna, även rätt utförligt Förenta Staterna, Ryssland, Tyskland, England och Frankrike, emedan de ur olika synpunkter äro för oss de viktigaste.

Läroböcker: Almqvists Geografi N:r 1 samt Roths atlas.

Folkhushållningskunskap. Sedan de viktigaste satserna ur värdeläran förklarats, har redogörelse lämnats för *produktionens faktorer*: arbetet, jorden och kapitalet; för *dess former*: samarbetet, bytet (tullskydd och frihandel) och krediten; för *fördelningen*: egendomsfördelningen, arbetslönen, jordräntan, kapitalräntan och företagarevinsten; samt slutligen för *konsumtionen*.

Dessutom har hänvisats till Med. Bok och J. Lefflers Nationalekonomiens grunddrag.

Bokföring. Vid bokföringen har Räkenskapsbok Litt. A. för mindre jordbruk enl. av Kungl. Lantbruksstyrelsen fastställt formulär använts, med en del mindre förändringar.

Välskrivning. För undervisningen i detta ämne har använts J. Anderssons "Skrivbok i fem kurser".

I "*praktiska skrivningar*" har undervisningen lämnats sålunda, att eleverna på lärorummet själva fått skriftligen uppsätta vanligen förekommande skrivelser, såsom kvitton, reverser, borgensförbindelser, kontrakt o. d., vilka skrivingar sedan av läraren granskats och rättats. Dessutom har J. N. Bergströms "Praktiska övningar i Affärsskrivning och Bokhålleri" använts som formulärbok.

Naturlära. Undervisningen häruti började med *geologi*, varvid redogjordes för jordens utvecklingshistoria och de krafter, som därvid varit verksamma. Utförligt skildrades isperioden och de lösa jordlagrens uppkomst. Vid formationsläran påvisades *växt- och djurlivets* första uppträdande

och fortskridande utveckling under följande perioder. Därvid lämnades även en kortfattad beskrivning över växternas och djurens anatomiska byggnad och nödvändigaste livsvillkor. Utförligare redogjordes sedermera för *människokroppens byggnad och organens vård*. Därunder gavs gott tillfälle till jämförelser med organens byggnad, uppgift och verksamhet även hos övriga organismer.

I *fysik* redogjordes för kropparnas allmänna egenskaper; jämvikt och rörelse; ljud och ljus; magnetism och elektricitet; samt särdeles utförligt värmeläran.

I *kemi*: Om grundämnena och deras föreningar, syror, baser och salter; om förbränning, förruttelse och jäsning; om de grundämnen, varav de organiska varelserna äro uppbyggda; huru och i vilka föreningar dessa av växterna upptagas; om jordförbättringsmedel.

Men utom meddelandet av nödiga fakta har med undervisningen i naturlära särskilt avsetts att utveckla elevernas egen iakttagelse-, omdömes- och slutledningsförmåga; att skingra en hel del föreställningar, som ha sin grund i gammal övertro; att påvisa, att ingenting i naturen beror på en slump, utan att allt som händer har sina naturliga orsaker och kan hänföras till lagbundna krafter, vare sig sedan dessa äro av fysisk eller kemisk art.

Lärobok: Holmström, Naturlära.

Räkning och geometri: I räkning (Lärobok: Larsson och Lundahl, Aritmetisk Exempelsamling) har ganska grundligt genomgått hela tal, decimalbråk, sorter, bråk, intresse-räkning, regula de tri och enklare ekvationer — allt så vitt möjligt med tillämpning på lanthushållningens och affärlivets lika väl som på det kommunala livets olika förhållanden. I geometri (efter Bäckmans geometri) har redogjorts för de geometriska storheterna, linjer, ytor och kroppar samt dessas uppmätning och beräkning, varvid talrika räkneexempel, hämtade från det praktiska livet, lämnats till uträkning.

Fältmätning och avvägning. Praktiska övningar ute på marken i fältmätning och avvägning; efteråt i skolsalen uppritning av uppmätta fält och verkställda avvägningar med enklare dithörande beräkningar.

Ritning. Har huvudsakligen utgjorts av byggnadsritning.

Litteraturläsning. Har anslutit sig till dagens undervisning, då tiden till denna ansetts nog knapp, men vanligen bestått i uppläsning och förklaring av uppsatser och berättelser av vetenskapligt, humant och etiskt innehåll. Särskilt ha våra egna skalders och författares arbeten därvid föredragits.

Sång, huvudsakligen enstämig efter Eggelings sångbok.

Talövningar. Dessa ha omfattats med intresse av eleverna, om man än kunnat önska, att alla mera aktivt deltagit i dem. Dock torde betydelsen av dessa diskussioner ej underskattas. Om än icke alla våga framträda och yttra sig och sålunda ej deltaga i *talövningen*, så få dock alla tillfälle att höra den sak, som diskuteras, belysas *från olika sidor*, då meningarna därom brytas.

Diskussionsämnen ha varit:

1. Vad bör göras för jordbruksnäringens höjande i vårt län?
2. Vilka nöjen äro bäst passande för vuxen ungdom?
3. Vilka åtgärder böra vidtagas för höjande av arbetarnas ekonomi?
4. Bör ett elevförbund bildas?
5. Vilket yrke är ekonomiskt fördelaktigast att ägna sig åt?
6. Vad kan göras för trevnadens höjande i allmogehemmen?
7. Huru skall en kreatursstam uppfödas och skötas för att lämna största avkastningen?
8. Huru bör en ung man lämpligast utbilda sig för att bli en duktig jordbrukare?
9. Vad bör göras för hälsans vårdande?
10. Vad bör göras för nykterhetens befrämjande?
11. Våra torvmossars utnyttjande.
12. Vilka binärningar kunna lämpligast förenas med jordbruket i Västerbotten?
13. Vilken hästras är lämpligast i Västerbotten?
14. Vilka maskiner och jordbruksredskap äro lämpligast för det norrländska jordbruket?
15. Är kaninskötsel lönande?
16. Vad bör göras för att få högsta möjliga avkastning av mjölken i de norrländska landskapen?

Lärjungar. 41 elever hade anmält sig, men då två av sjukdom blevo förhindrade att infinna sig, utgjorde antalet under kursen 39. En av dessa måste dock lämna

skolan vid höstterminens slut på grund av klenhet. Alla voro från *Västerbottens* län. *Medelåldern* var under vårterminen 21,2 år; den äldsta eleven var då 27 år, den yngste 17. *Hälsotillståndet* har med undantag av ovannämnda fall varit överhuvudtaget gott. Dock har bristen på gymnastik gjort sig kännbar för eleverna, vilka ju så gott som alla äro vana vid ett friskt och rörligt liv och nu måste tillbringa största delen av dagen stillasittande inomhus. — Deras *flit, uppmärksamhet och uppförande* här varit i allo berömvärd.

Befriade från skolavgiftens erläggande voro följande:

Jonas Fågelberg, Vännäs, Johan Sandström, Bjurholm, Jonas Holmqvist, Norsjö, Axel Lindqvist, Lycksele, Magnus Renman, Degerfors, Rudolf Naii, Umeå landsförs., Johan Eklund, Degerfors, Ragnar Åström, Vännäs, Oskar Lundberg, Bjurholm, Alfred Jonsson, Degerfors, Oskar Tafvelin, Degerfors, Johan Forsgren, Lycksele, Almar Jakobsson, Åsele, Vilhelm Öman, Degerfors, Artur Karlsson, Degerfors, Herman Ögren, Degerfors, Arvid Karlsson, Degerfors, Jonas Ögren, Degerfors.

Statsunderstödet för mindre bemedlade elever utgjorde 1,100 kr. och fördelades sålunda:

Johan Öhlén, Umeå landsförs.	40 kr.
Jonas Fågelberg, Vännäs	45 "
Johan Sandström, Bjurholm	45 "
Jonas Holmqvist, Norsjö	60 "
Teodor Asplund, Lycksele	50 "
Axel Lindqvist, "	75 "
Magnus Renman, Degerfors	40 "
Rudolf Naii, Umeå landsförs.	85 "
Nils Forsberg, Nysätra	40 "
Johan Eklund, Degerfors	40 "
Oskar Lundberg, Bjurholm	45 "
Oskar Björklund, Burträsk	40 "
Alfred Jonsson, Degerfors	40 "
Oskar Tafvelin, "	40 "
Mandus Persson, "	40 "
Johan Forsgren, Lycksele	40 "
Almar Jakobsson, Åsele	30 "

Oskar Ångström, Lycksele	50 kr.
Vilhelm Öman, Degerfors	85 "
Artur Karlsson, "	40 "
Herman Ögren, "	50 "
Arvid Karlsson, "	50 "
Jonas Ögren, "	30 "

Elevförbund. På elevernas eget initiativ bildades redan under höstterminen *Degerfors folkhögskolas elevförbund*, i vilket samtliga skolans lärare och elever ingingo som medlemmar. *Skolans föreståndare* skall vara förbundets självskrivne ordförande; till v. ordf. valdes eleven *Johan Sandström*, Bjurholm, och till sekreterare kand. *N. Huggström*. Elevförbundet har till uppgift att upprätthålla förbindelsen mellan skolan och dess lärjungar efter slutad skoltid samt att sprida kännedom om skolan och dess syfte. Till förbundets igenkänningstecken anskaffades små runda silvermärken; den bild som å dessa är ingraverad — en stjärna strålände över norrländskt landskap med norrsken — är ritad av konstnären *C. T. Holmström*.

Samtliga kvinnliga elever och lärarinnor under sommarkursen ingingo som medlemmar i förbundet.

Detta har på ett vackert sätt börjat sin verksamhet, i det att en summa av 80 kr. redan skänkts av detsamma till anskaffande av ett scioptikon åt skolan.

Offentliga föredrag. Under kursen ha vid skolan hållits följande offentliga föredrag, vilka alla varit mycket talrikt besökta av ortens befolkning.

Av skolans föreståndare:

- Sönd. 12 nov.* Om istiden och de lösa jordlagrens bildning.
- Sönd. 26 nov.* Växt- och djurlivets invandring till vårt land efter istiden.
- Sönd. 14 jan.* Våra torvmossar.
- Sönd. 11 febr.* Om "siare och skalder", med uppläsning av S. Lagerlöfs "Gudsfreden" och I kap. ur "Jerusalem".
- Sönd. 25 febr.* Om sagoskalden H. C. Andersen med uppläsning av trenne hans sagor.
- Sönd. 18 mars.* Uppläsning ur S. Lagerlöfs "Jerusalem".

Sönd. 1 apr. Scioptikonföreläsning av Edelfelts tavlor till "Fänrik Ståls sägner" med deklamation.

Onsd. 25 apr. Om Olof Rudbäck d. ä.

Av kand. N. Häggström:

Sönd. 28 jan. Något om Västerbotten under 1500-talet.

Onsd. 25 apr. Om öknen Sahara, med föreläsning av scioptikonbilder.

Av rektor J. V. Lindgren, Umeå:

Sönd. 25 febr. Om Erik Gustaf Geijer.

Av pastor O. Rydholm, Degerfors:

Sönd. 11 mars. Munkväsendet.

Av länsagronomen M. Bergström, Teg:

Månd. 2 apr. Jordbruksföreläsning med scioptikonbilder.

Dessutom har enskilt för eleverna hållits föreläsning av kontrollassistent *F. Lindström, Ursviken*, om *Mjölkkontrollföreningar*.

Fester och samkväm. I regeln ha eleverna varit samlade på skolan eller hos föreståndaren till samkväm varje söndags e. m., då allmänt föreläsning ej hållits på skolan; dessutom ett par lördags e. m. Musik och uppläsning ha då förekommit, varjämte eleverna sysselsatt sig med planschverk, sällskapsspel och läsning. *Den 30 nov.* och *6 dec.* firades minnena av Karl XII och Gustaf II Adolf med föreläsning, tal och sång. *Den 9—10 dec.* bevistade eleverna Degerfors goodtemplarförenings *nykterhetsföreläsning* och bazar. *Den 17 dec.* firades *julfest* med gran och *den 24 apr.* — aftonen före kursens slut — *avskedsfest*. Under denna utdelades diverse skrifter till eleverna och de senare överlämnade till föreståndaren och kand. Häggström tvänne prydliga spatserkappar med silverkrycka och inskription, som minne av första årskursens elever.

Vackra Gustaf-Adolfsporträtt, skänkta af konsul O. Ekman, Göteborg, utdelades därvid också till fyra av eleverna.

Elevförbundsfest firades lörd. och sönd. den 24—25 febr. Den förra dagen hade lärarofamiljer och elever jämte inbjudna slädparti, efter vilket man samlades till samkväm

i skolsalen, som för tillfället var präktigt festklädd med grönt och flaggor. Aftonen tillbragtes angenämt med musik (utförd av elevernas eget lilla "kapell", bestående av orgel, gitarr samt tvänne fioler), sång, uppläsning av landsmålshistorier och dikter (av rektor *J. V. Lindgren, Umeå*, och fru *I. Holmström-Vifell*) samt sånglekar. Trakteringen bestod av kaffe med bröd samt té och smörgåsar. — På söndagen var skolsalen vid 3-tiden på e. m. till trängsel fylld av åhörare och festen inleddes med Wennerbergs "Görens portarna höga", sjungen av en manskvartett från Degerfors. Sedan föreståndaren hälsat de närvarande välkomna och redogjort för elevförbundets bildande och syftemål, avsjöngs unisont "Var välkommen en var", varefter rektor *Lindgren* höll föreläsning om E. G. Geijer och uppläste flera av dennes dikter. Föreläsningen efterföljdes av några Geijersånger, utförda i solo (av reg.-pastor *O. Rydholm*) och kvartett. Under den timmas kafferast som följde utfördes sång dels av den ovannämnda kvartetten, dels av skolans elevkår, båda anförda av kantor *O. Nilsson*. Därefter berättade skolans föreståndare, efter en inledning om "fantasiens betydelse för människan", om H. C. Andersens liv och utveckling till den världsberömda sagoskalden, samt uppläste tvänne av hans sagor. Till slut sjöngs några sånger av en damtrio, varpå föreståndaren avslöt festen med ett tack till de närvarande för visat intresse.

Scioptikon. Ett sådant kunde redan under vårterminen anskaffas till ett pris av 165 kr., dels genom ovannämnda bidrag från elevförbundet, dels genom välvilliga bidrag från samhällsmedlemmar i Degerfors, samt genom inkomsten från tvänne scioptikonföreläsningar, till vilka en låg inträdesavgift tagits. Bilder till scioptikonet har man dock hittills nödgats låna.

För de enskilda bidragen redovisas härmed tacksamt:

Fru G. Lindstedt 5 kr., *T. Linder* 10 kr., *A. Åström* 25 kr., *G. A. Snellman* 3 kr., *C. Boström* 2 kr., *J. U.* 1 kr., *P. Cn.* 5 kr., *Rob. Jacobsson* 3 kr.

Övriga gåvor. Skolan har dessutom emottagit följande gåvor:

Av fröken H. Björklund, Stockholm, en mineralie-samling.

Av konsul O. Ekman, Göteborg, 5 st. porträtt av Gustaf II Adolf (varav 4 utdelats som premier till elever).

Av professorskan L. Qvennerstedt, Lund, 50 kr. till skolsalens prydnad.

Av apotekare E. Lindstedt, Degerfors, kemikalier för laborationsövningarna i såväl lantmänna- som folkhögskolan.

Av kand. N. Huggström, böcker.

Av vinterkursens elever, ramar till Gustaf Adolfs- och elevtavlor.

Av föreningen Handarbetets Vänner i Stockholm, 50 ex. av föreningens mönsterbok, varav 39 ex. utdelades till sommarkursens elever.

Av Umebladets redaktion, flera böcker.

Af Sällskapet för Nykterhet och Folkuppfostran, ett flertal av föreningens skrifter.

Av tidn. "Hemmansägarens" redaktion, 10 pren.-kvitton å tidningen för 1906, att utdelas bland eleverna.

Dessutom flera böcker, tidningar och tidskrifter från olika förlag och redaktioner.

Till givarna av dessa såväl som ovannämnda gåvor hem-bäres härmed ett värdsamt och hjärtligt tack.

Avslutning av kursen hölls onsd. den 25 april.

Elevernas ritningar voro utställda till påseende och väckte berättigat uppseende bland de närvarande för välgjort arbete. Även elevernas skrivningar voro framlagda och vittnade om att de dragit god nytta av denna del av undervisningen.

Sedan ps. 33 avsjungits, höll skolans föreståndare före-drag om Olof Rudbäck d. ä., särskilt betonande dennes stora arbetsamhet och varma fosterlandskärlek, och lämnade därpå redogörelse för kursens verksamhet. Sina avskedsord till eleverna avslutade tal. med ungefär följande ord:

"Vid skolans invigning vände sig landshövdingen till Er med en erinran, att det i så hög grad berodde på Eder, den första kursens elever, huru skolans anseende från början bleve och manade Er att både för Er egen och för skolans skull genom Edert uppförande utom och inom skolan visa,

att Ni behjärtade detta. Nu ha Ni fyllt den plikten. Men därvid får det ej stanna. När Ni nu komma hem till Edra bygder, komma nog många att ha sina ögon riktade på Er och komma nog också att ställa stora fordringar på Er. Alla dessa kanske det blir omöjligt för Er att motsvara, men om Ni visa, att Ni sköta Er gärning med mera liv och lust, med större förutseende och insikt än förut och om Ni genom ett ärligt, rättrådigt och nyktert uppförande stå som förebild för Er omgivning, då lämna Ni skolan det bästa vitsord hon kan få av Eder.

Med förhoppning att så skall ske, önskar jag Er lycka och framgång i livet och Guds välsignelse i alla Edra företag.

Tack för den goda tid vi haft tillsammans!

Till mina medlärare ber jag få uttala mitt varmaste tack för ett i allo gott samarbete."

Pastor O. Rydholm redogjorde för statsunderstödet till mindre bemedlade elever fördelning samt förklarade, efter några varmhjärtade ord till lärare och elever, å Styrelsens vägnar, folkhögskolans första manliga kurs avslutad.

Förteckning på eleverna i manliga folkhögskolan.

Namn	Födelse	Hemvist
1. Harald Hultin	21/2 79	Skellefteå, Bergsbyn, Skellefteå.
2. Johan Forsman	3/5 82	Umeå L., Grubbe, Västerhiske.
3. Johan Öhlén	27/1 82	" " Bjensjö, Umeå.
4. Oliver Lundberg	18/10 86	" " Teg.
5. Jonas Fågelberg	10/6 82	Vännäs, Kolksele, Vännäs.
6. Johan Sandström	10/6 85	Bjurholm, Kyrktjärn, Bjurholm.
7. Jonas Holmkvist	16/8 86	Norsjö, Mörtjärn, Kusfors.
8. Teodor Asplund	23/11 80	Lycksele, Hornmyr, Lycksele.
9. Axel Lindqvist	9/1 86	Lycksele.
10. Magnus Renman	2/2 86	Degerfors, Vindeln.
11. Rudolf Näi	3/2 87	Umeå L., Böleå, Umeå.
12. Olof Andersson	22/6 87	Degerfors, Granö.
13. Jonas Stenmark	23/8 83	Skellefteå, Ersmark, Käge.
14. John Sundberg	27/8 88	Umeå L., Hörnefors, Hörneå.
15. Nils Forsberg	10/8 80	Nysätra, Estersmark, Anäset.
16. Nils Pettersson	20/10 85	" " "
17. Johan Jonsson	1/11 86	Degerfors, Vindeln.
18. Johan Eklund	27/10 81	" " "
19. Ragnar Åström	9/2 89	Vännäs.
20. Emil Nordvall	15/8 86	Degerfors, Ramsele, Tvärälund.
21. Johan Andersson	8/11 82	" " Granö.
22. Oskar Lundberg	8/12 86	Bjurholm, Forsnäs, Bjurholm.
23. Oskår Björklund	27/11 84	Burträsk, Forstjärn, Åstråk.
24. Albin Lundmark	30/8 84	" " Mjödvattnet, Burträsk.
25. Alfred Jonsson	25/7 86	Degerfors, Vindeln.
26. Oskar Tafvelin	5/12 84	" " "
27. Mandus Persson	13/7 87	" " Rödå, Vindeln.
28. Frans Nyberg	16/11 87	" " Hällnäs.
29. Johan Forsgren	10/1 88	Lycksele.
30. Almar Jakobsson	15/2 87	Åsele, Älgsjöås.
31. Oskar Ångström	24/11 85	Lycksele, Helsingfors, Lycksele.
32. Robert Lundberg	8/12 86	Bjurholm.
33. Vilhelm Öman	10/3 83	Degerfors, Vindeln.
34. Artur Karlsson	1/10 86	" " Buberget, Vindeln.
35. Rudolf Andersson	10/4 85	" " "
36. Herman Ögren	15/1 81	" " Häggånäs, "
37. August Jonsson	7/1 86	" " Kryckeltjärn, "
38. Arvid Karlsson	30/6 86	" " "
39. Jonas Ögren	17/2 86	" " Storsandsjön, "

Arbetsordning för manliga folkhögskolan.

	8-9	1/2 10-1/2 11	1/2 11-1/2 12	1/2 12-1/2 1	1/2 3-1/2 4	1/2 4-1/2 5	1/2 6-1/2 7	1/2 7-1/2 8
Måndag	Naturlära *)	Räkning	Modersmål	Historia	Geografi	Bokföreläsning	Sång	Uppläsning
Tisdag	Naturlära	Räkning	Modersmål	Historia	Samhällskunskap	Väskrivning	Talövningar	
Onsdag	Naturlära	Räkning	Modersmål	Historia	Geografi	Modersmål	Sång	Uppläsning
Torsdag	Naturlära	Räkning	Modersmål	Historia	Samhällskunskap	Bokföreläsning	Sång	Uppläsning
Freddag	Naturlära	Räkning	Modersmål	Historia	Geografi	Modersmål	Väskrivning	Uppläsning
Lördag	Prin föredrag	Räkning	Räkning	Räkning	Räkning	Räkning	Räkning	Räkning

Kvinnliga Folkhögskolan.

Kvinnliga folkhögskolans första kurs tog sin början den 1 maj och pågick under tre månader till den 28 juli.

Det måste från början bestämt framhållas, att denna skola icke är eller vill giva sig ut för att vara vare sig slöjdskola, hushålls- eller bokhålleriskola. Dess ändamål är i främsta rummet att söka bibringa sina lärjungar *andlig vakenhet och upplysning* och i andra rummet att meddela nyttiga färdigheter och kunskaper.

Den har alltså samma mål som den manliga, nämligen att väcka håg för och meddela insikter uti sådana ämnen som avse *allmänbildning*, och söker man vinna detta mål genom ungefär samma undervisning. Härtill har dock — i samma syfte — lagts undervisning i *teoretisk hushållslära* och *kvinnlig slöjd*.

Undervisningen har pågått 8 timmar om dagen.

Förmiddagarna ha använts till de bokliga ämnena: *historia, geografi, naturlära, svenska språket, hälso- och hushållslära*, vilka huvudsakligen meddelats genom föredrag, samt åt övningsämnena: *rättskrivning, räkning och hushållsbokföring*. Eftermiddagarna ha ägnats åt *slöjd, välskrivning, litteraturläsning och sång*.

Om timantalet för de olika ämnena, se schemat för sommarkursen sid. 40.

De åt *hälso- och hushållslära* anslagna lektionerna ha under maj månad använts till genomgång av människokroppens byggnad och förrättningar, med celläran såsom grundval.

Under juni och juli ha under dessa lektioner behandlats följande ämnen:

1—2. Födoämnenas sammansättning. 3—4. Mjök och mjölkprodukter. 5. Olika fettarter. 6. Margarin. Ägg. 7—9. Kött; anrättning och förvaring av kött. 10. Fisk. 11. Slaktavfall. Sädesslagen. 12. Gryn och mjöl. Kokning av gröt och välling. 13. Brödbakning. Jäsning. Skidfrukter. 14. Potatis och grönsaker. 15. Frukt och bär. 16. Kryddor. Kaffe, choklad och té. 17. Spritdrycker. 18. Hur ett kök bör vara inrättat. Matlagning i allmänhet. 19. Dukning och diskning. Kokkärls behandling. 20—24. Hemmets inredning ur hälso- och skönhetsynpunkt. 25—26. Renlighet och hudens vård. Olika badformer, tvätt. 27. Frisk luft och hur man skaffar den inomhus. 28. Kroppsrörelse. Om olika yrken ur hälsosynpunkt. 29—30. Vården av sjuka. 31. Drag ur modernas historia. 32. Kvinnodräkten. 33. Späda barns vård. 34—35. Kvinnlig hälsovård.

De timmar som varit anslagna åt *litteraturläsning* ha använts sålunda:

1—4. Björnson: En glad gut. 5—8. Fryxell: Ynglingasagan och Ivarska ätten. 9. S. Lagerlöf: Sigrid Storråda. 10. Ur Eddan. 11. Om bildning. 12—32. S. Lagerlöf: Jerusalem. 33. Om våra folkvisor, med sång och uppläsning. 34—35. Några av vår stormaktstids skalder; d:o. 36—38. Skalder under 1700-talet; d:o. 39. A. M. Lenngren: Nyromantiken; d:o. 40—41. Tegnér; d:o. 42. Litt. strömningar under början av 1800-talet; d:o. 43. Geijer; d:o.

Under *sångtimmarna* ha över 60 sånger inövats 1- eller 2-stämmigt, de flesta efter Eggelings sångbok. En mindre "elitkör" har inövat några 3-stämmiga sånger. Förmiddagslektionerna ha oftast inletts eller avslutats med sång.

Slöjden. Varje elev har sytt tvänne provdukar på linne och stramalj, ett damlinne och ännu ett linneplagg (örngått, kalsonger, nattroja eller förkläde), allt för hand, samt övats uti lagning, stoppning och stickning. Sedan dessa arbeten avslutats, har varje elev haft frihet att efter eget val sy prydnadsarbeten, därvid dock naturligtvis lärarinna bestämt mönster och färger. I genomsnitt ha 2 sådana arbeten medhunnits av varje elev och ha de bestått uti borddukar, serverings- och kaffedukar, bordlöpare, brick-

dukar, lampmattor och soffkuddar. De broderiarter som använts, äro: kontursöm, enkel och bred hälsöm, hardanger-söm, delsbosöm, plattsöm, flätsöm m. fl.

Fem vävstolar ha varit i gång. Eleverna ha turats om att hjälpa till vid dessas uppsättande och en timma i veckan har undervisats uti vävnadsteori. Vävningen har omfattat: dukar i opphämta, gagneskrus, daldräll, åshedaväv; kuddar i dukagång, munkabälte, krabbasnår; förkläden i rosegång; blustyg, gardiner och mattor.

Tre knyppladspetsar ha varit i bruk och flertalet elever ha knypplat spetsar till linnen eller mindre prover.

Samkväm. Så gott som alla söndagseftermiddagar ha eleverna varit samlade en stund på skolan, i föreståndarens hem eller vid älvsstranden, då tiden tillbragts med uppläsning, sång, musik och lekar. Som prov på vad under dessa stunder upplästs, må nämnas:

Wimmer: Det inre livet. H. C. Andersen: Sagor. Aagot Gjems-Selmer: "Den gängen". Carl Larsson: Ett hem. Dikter av Runeberg, Topelius, Rydberg, Gellerstedt, Heidenstam, Fröding, Karlfeldt, Tegengren. Berättelser av Pelle Molin och K. E. Forsslund. Fredrika Bremers liv och verksamhet.

Lärarepersonal och ämnesfördelning.

Föreståndaren har undervisat i historia, modersmål, naturlära, litteratur och välläsning.

Fru Ingeborg Holmström-Vifell i hushållslära, anatomi, hälso- och sjukvårdslära, litteratur och sång samt förestått och deltagit i slöjdundervisningen.

Fröken Elin Öberg i geografi, bokföring, vävnad och vävnadsteori.

Fröken Olga Nyblad i välskrivning, räkning, lannesöm, knyppling och övriga handarbeten.

Fil. kand. Nils Huggström i uppsatsskrivning samt uppehåll under föreståndarens frånvaro 10--17 juli dennes undervisning.

Agronom A. Stahre har hållit två lektioner i mjölkhus-hållning.

Lärjungar. 40 elever deltog i kursen. Av dessa måste dock tvänne lämna skolan under första månaden på grund av sjukdom.

Elevernas *flit och uppförande* har varit berömvärd. Den ovana vid stillasittande och övliga skolformer som i början märktes hos en och annan övervanns snart, och intresset för undervisningen ökades ju längre terminen led. — Den äldsta eleven var vid skolans början 29½ år, den yngsta 16. *Medelåldern* var 21,6 år, vilken höga siffra visar att allmänheten rätt fattat att skolan är avsedd för vuxna kvinnor.

Från erläggande av skolavgiften voro följande elever befriade:

Hilma Palmgren, Degerfors, Cecilia Nyman, Jörn, Frida Nilsson, Umeå landsf., Alma Edlund, Degerfors, Jenny Husberg, Jörn, Mina Johansson, Degerfors, Ellen Högberg, Degerfors, Anna Rehnström, Umeå landsf., Anna Öhgren, Degerfors, Augusta Löfdahl, Lycksele, Ida Karlsson, Degerfors, Henny Lundberg, Burträsk, Fanny Hörnsten, Umeå landsf., Ebba Sandström, Umeå landsf., Elvira Sandström, Umeå, Lilly Johansson, Umeå, Anna Sjöström, Lycksele.

Statens anslag till mindre bemedlade elever vid skolan utgjorde 720 kr. och fördelades sålunda:

Hilma Palmgren, Degerfors	40	kr.
Anna Sjöström, Lycksele	13,60	"
Henny Lundberg, Burträsk	40	"
Alma Sjögren, Degerfors	58,40	"
Anna Rehnström, Umeå landsf.	42	"
Ellen Högberg, Degerfors	40	"
Maria Johansson, "	40	"
Alma Edlund, "	40	"
Anna Öhgren, "	40	"
Cecilia Nyman, Jörn	40	"
Jenny Husberg, "	40	"
Frida Nilsson, Umeå landsf.	40	"
Augusta Löfdahl, Lycksele	42	"
Ida Karlsson, Degerfors	40	"
Lilly Johansson, Umeå	40	"

Elvira Sandström, Umeå	40	kr.
Fanny Hörnsten, Umeå landsf.	40	"
Ebba Sandström " "	42	"

Besök. Skolan har under kursen haft att glädja sig åt följande besök:

Den 23—28 juni. D:r *Hjalmar Heden*, föreståndare för Medelpads folkhögskola och lantmannaskola i Fränsta.

Den 2 juli. Fröken *N. Holmqvist*, lärarinna vid Uppsala samskola.

Den 4—8 juli. Fröken *Olga Schuldheis*, föreståndarinnan för Ekebyholms fortsättningsskola för unga flickor i Uppland.

Den 6—10 juli. D:r *Leonard Holmström*, Hvilan.

Den 18 juli. F. riksdagsmannen i första kammaren, häradshövding *Axel Hedborg*, Skellefteå.

Den 19—22 juli. Fil. kand. *Gottfrid Paulin*, lärare vid Kronobergs läns folkhögskola i Grimslöf.

Den 24 juli. Rektor *O. Arcadius*, Växjö.

Den 27—29 juli. Fröken *E. Lundqvist*, föreståndarinnan för Agnäs hushållsskola i Ångermanland, jämte 8 elever.

Dessutom har skolan emottagit talrika besök av intresserade personer från den närliggande orten.

Föredrag. Utom den egentliga undervisningen ha följande föredrag hållits vid skolan under terminen, enskilt för eleverna eller offentligt:

Sönd. 13 maj. Av agronom *A. Stahre*: Lönar sig hönskötsel i Norrland?

Sönd. 23 juni. Av d:r *Hj. Heden*, Fränsta: Karl IX och Gustaf Wasas testamente.

Sönd. 24 juni. Av redaktören, d:r *Algot Holmqvist*, Umeå: Ett blad ur Rysslands historia.

Torsd. 28 juni. Av d:r *Hjalmar Heden*, Fränsta: Folkungatiden.

Sönd. 1 juli. Av agronom *A. Stahre*: Om kontrollföreningar.

Fred. 6 juli. Av d:r *Leon. Holmström*, Hvilan: Nationalekonomi.

Lörd. 7 juli. *Densamme*: Fariséerna.

Tisd. 24 juli. Av rektor *O. Arcadius*, Växjö: Hemmen förr och nu.

Lörd. 28 juli. Av kand. *N. Haggström*: Sydeuropas geografi.

Lörd. 28 juli. Av skolans föreståndare: Folkhögskoleidéen.

Midsommarfest. Under midsommarhelgen hölls vid skolan ungdomsmöte, av vilket tidn. "Westerbotten" innehöll följande skildring:

"Ungdomsmötet i Degerfors, vilket avhölls i midsommar dagarne, kunde glädja sig åt strålände vackert väder, livlig anslutning och den bästa stämning.

Denna härliga plats invid den majestätiska Vindelälven, omramad av mäktiga furor med gläntor här och där, som lysa av frisk och saftig grönska, synes som enkom skapad till ett kärt hemvist åt de strävanden, som avse ungdomens väckande och förädling. Hvad kan bättre stämma ett mottagligt sinne till vördnad, beundran och tacksamhet mot vårt älskade fädernesland än en bild, så sällsynt fager, som den bördiga jord, de kullar, skogar och vatten, vilka i förening göra Degerfors till en den skönaste vrå av världen?

Här ligger nu vårt präktiga folkbildningsinstitut, vars lärarpar kallat ung och gammal till möte i midsommartid.

Blågula dukar, en hög majstång och smakfulla växtdekorationer antydde redan på avstånd, att det var fest vid skolan. Redan det första intrycket var odelat angenämt, och hela mötet, som präglades av en hjärtlig och otvungen stämning, men ock av allvar, vittnade fördelaktigt om den goda ledning, som tagit hand om denna vår yngsta bildningshärd.

I den med flaggor och grönt vackert smyckade samlingsalen, som för övrigt är ett synnerligen präktigt rum, med goda anordningar och lycklig akustik för både tal och sång, samlades elever, både nuvarande och från föregående kurs, jämte rätt mycket folk från nära och fjärrare trakter.

Efter en unison sång, hälsade rektor Vifell de närvarande välkomna.

Han erinrade om de stora, väckande, manande, historiska minnen, som våra hävder ha att bjuda våra söner, och hurusom särskilt i midsommartid mäktiga och stora historiska tilldragelser timat, så t. ex. voro från Engelbrekts, den store Wasas och Gustaf Adolfs historia midsommaren en stor dag, som vi, som saknade en särskild nationaldag, borde avskilja åt minnet och löftet.

De avgångna eleverna hade själva uttalat önskan att få träffa samman vid skolan till ett kamratligt möte i midsommartid, då även tillfälle kunde beredas att sammanträffa med de nya elever, som kommit till sommarkurserna. Denna önskan hade nu blifvit realiserad.

Sedan de närvarande unisont avsjungit "Du ärorika fosterland", höll rektorn vid Ålsta folkhögskola, fil. doktor Hjalmar Heden, en alltigenom instruktiv och intressant historisk föreläsning öfver ämnet: Carl IX och Gustaf Wasas testamente.

Dr Hedens föredrag mottogs med välförtjänt bifall.

Därpå följde sång. Denna krävde sitt särskilda kapitel, ity att fru Holmström-Vifell nedlagt mycket och intelligent arbete på utbildandet af skolans flickkör, som verkligen kan kallas präktigare än amatörkörerna i allmänhet. Rösterna äro förvånande klara och vackra, samsjungning och nyansering högeligen lofvärda. Vi kunna ej uppräknat alla de vackra körer, trios och soli, vilka bjödos oss de bägge dagarna och vilka i en väsentlig grad höjde festens trevnad och värde.

På midsommardagen samlades åter på e. m. betydande folkskaror till den festsmyckade lokalen, där redaktör Algot Holmqvist från Umeå talade öfver ämnet: "Ett blad i Rysslands historia", vari särskilt Katarina den andras fängslande levnadssaga rätt utförligt behandlades, särskilt med hänsyn till den roll, denna märklige kvinna spelat vid grundläggandet av det moderna ryska världsväldet. Även detta föredrag mottogs med bifall.

Det annonserade föredrag, som skulle ha hållits af fil. kand. N. Häggström, måste ledsamt nog inställas på grund af föreläsarens av ohälsa framkallade indisposition.

Följde så omväxlande sång och sagoberättelser, vilka reciterades på ett mästerligt sätt af rektor Vifell. Att

denna uppläsning skulle mottas med det allra livligaste bifall, var helt naturligt.

Härpå besågs utställningen av elevarbeten eller ägnade sig intresserade åt de omväxlande lekar kring majstången, som följde på den mera bastanta delen av programmet.

Till sist utbragte redaktör Holmqvist i ett kort tal ett leve för fäderneslandet, varpå följde "Du gamla du fria", samt rektors avtackning.

Från direktör de Vylder och Matarengi folkhögskola anlände under midsommardagen hälsningstelegram, som besvarades.

En särskild uppmärksamhet förtjänade den vackra utställningen av de kvinnliga elevernas arbeten i vävnader, sömnad, knyppling och handarbeten i öfrigt. Lärarinnor häri ha varit fröknarna Öberg från Handarbetets vänner samt fröken Nyblad, vilka hade all heder av de visade proven. Från Handarbetets vänner i Stockholm förevisades en praktfull samling sömmade och vävda saker, vilka livligt uppmärksammades.

Handarbetets Vänner utställning vid skolan. Till Styrelsen för Handarbetets Vänner i Stockholm, vilken med den största beredvillighet och välvilja avgiftsfritt ställt den ovan omnämnda, rikhaltiga och präktiga utställningen av vävnader och broderier till skolans förfogande under mer än en veckas tid, och vilken därjämte till skolan skänkt 50 ex. av Föreningens mönsterbok — varav 38 ex. utdelades till årets elever —, uttalas härmed ett varmt och värdsamt tack.

Skolans avslutning ägde rum den 29 juli. Till denna hade många av elevernas anhöriga och andra intresserade infunnit sig.

Sedan psalmen 33 sjungits, höll kand. Nils Häggström föredrag om Sydeuropas geografi, varefter eleverna under fru I. Holmström-Vifells ledning läto höra ett flertal sånger. Skolans föreståndare lämnade så en kort redogörelse för kursen och talade slutligen till sina elever. Han påminde om de fordringar, tiden just nu ställer på varje svensk man och kvinna och om folkhögskolans önskan att hjälpa de unga till större målmedvetenhet och arbetsduglighet. Först

när sinnet blifvit upplyst och ansvarskänslan väckt, kunde en människa rätt fylla sin uppgift i världen. Att denna första kvinnliga kurs vid folkhögskolan vunnit så stor tillslutning, visade att den kvinnliga ungdomen i Västerbottens län börjat vakna till förståelse av detta. Från *hemmen* hade de kommit; till *hemmen* ville ock skolan helst återbörda dem, och de sista ord talaren ville rikta till sina kära elever, voro dessa: Visa, genom ett insiktsfullt, duktigt och ihärdigt arbete i Edra hem, att Ni rätt fattat de lärdomar, vi här sökt bibringa Eder, att Ni här fått den andliga vakenhet, som är folkhögskolans främsta uppgift att giva.

Eleverna sjöngo härefter till en gammal stämningsfull melodi följande sång, författad af föreståndaren vid Skurups folkhögskola, Nils Hansson:

”Mätte frihet uti tanke
Och i gärning och i ord
Oss beskåras, att ej tvångets hand
Ligger tung på vår fosterjord.

Mätte ärlighet, mätte redlighet
Alltid råda i vår bygd,
Att vi verka må förtröstansfullt
I det rättas säkra skygd.

Mätte godhet emot alla
Allas hjärtan värma opp,
Att vår ungdomsglöd ej slockna må,
Utan glimma af framtidshopp.

Mätte Herran uti höjden
Nu oss alla vara när,
Att vi verka till välsignelse
Med de krafter, han oss beskär.”

Till slut uppträdde pastor O. Rydholm, Degerfors, och riktade å skolstyrelsens vägnar ett varmt tack till skolans lärare och lärarinnor för det intresserade och nitiska arbete de nedlagt på kursen. Till eleverna framförde han en skriven hälsning och välönskan från skolstyrelsens ordförande, landshövding Björklund. Själv ville han påminna dem om kvinnans stora, vackra och heliga uppgift som hemmets och barnens vårdarinna och hoppades, att den undervisning, de här fått, skulle komma dem tillgodo just i denna deras

egenskap. Slutligen nedkallade han Herrans välsignelse över dem, varefter sjöngs sista versen af ps. 509.

Den djupa rörelse, varmed lärare och elever togo avsked av varandra, vittnade om huru starka tillgivenhets- och tacksamhetsband hunnit knytas dem emellan.

Före och efter avslutningsakten hade de besökande tillfälle att se den utställning av elevernas handarbeten och vävnader, som prydde salens väggar och bord.

Skolan gästades avslutningsdagen bl. a. af föreståndarinnan för Agnäs hushållsskola i Ångermanland, fröken Lundqvist, samt åtta hennes elever. De anlände aftonen förut och deltog då i ett festligt samkväm med folkhögskolans lärarepersonal och elever i stora skolsalen. Vackra silverskänker öfverlämnades därvid till rektor och fru Vifell samt lärarinnorna som minnen av första kvinnliga kursens elever.

Lördag	Historia	Modersmål	Modersmål	Modersmål	Modersmål	Modersmål	Bokföring	Vävning och handarbete	
Fredag	Historia	Modersmål	Modersmål	Modersmål	Hemmet anordning och vård	Geografi	Geografi	Vävning och handarbete	Väskrivning
Torsdag	Historia	Modersmål	Modersmål	Hushållslära	Geografi	Geografi	Geografi	Vävning och handarbete	Litteraturläsning
Onsdag	Naturlära	Modersmål	Modersmål	Hälsa- och sjukvårdslära	Räkning	Räkning	Räkning	Vävning och handarbete	Litteraturläsning
Tisdag	Naturlära	Modersmål	Modersmål	Människo-kroppens byggnad	Räkning	Räkning	Räkning	Vävning och handarbete	Väskrivning
Måndag	Naturlära	Modersmål	Modersmål	Historia	Räkning	Räkning	Räkning	Väsnadsteori, Vävning och handarbete	Litteraturläsning
	8-9	1/2 10-1/2 11	1/2 11-1/2 12	1/2 12-1/2 1	1/3-1/5	5-6	6-7		

Arbetsordning för kvinnliga folkhögskolan.

Förteckning på kvinnliga folkhögskolans elever.

Namn	Födelse	Hemvist
1. Anna Sjöström	22/8 80	Lycksele, Rusksele, Ruskträsk.
2. Kristina Johansson	15/4 81	" Hornmyr, Lycksele.
3. Henny Lundberg	11/1 86	Burträsk, Kalfträsk, Burträsk.
4. Elin Aström	22/12 76	Degerfors, Vindeln.
5. Alma Sjögren	5/12 86	" Hjuken, Hälinä.
6. Anna Rehnström	8/2 86	Umeå L., Teg, Umeå.
7. Ellen Högberg	10/4 78	Degerfors, Vindeln.
8. Mina Johansson	14/4 82	" "
9. Alma Edlund	18/4 86	" "
10. Matilda Nordman	11/11 78	Åsele, Varpsjö, Lomsjö.
11. Adelina Persson	10/12 83	Skellefteå, Kusmark.
12. Klara Grönlund	12/8 82	" Ersmark, Käge.
13. Anna Öhgren	1/5 86	Degerfors, Hjukensjön, Amsele.
14. Hilma Palmgren	1/12 87	" Rambo, Tvärälund.
15. Tekla Mattsson	8/12 84	" Öfverröda, Västerhiske.
16. Charlotta Löfgren	4/6 88	Umeå L., Sörfors, Brännland.
17. Cecilia Nyman	15/1 89	Jörn.
18. Jenny Husberg	10/9 90	" "
19. Anna Eriksson	12/11 79	Holms. kap., Erikssdal, Holmsund.
20. Tyra Sandström	20/11 86	Umeå L., Teg, Umeå.
21. Ida Jonsson*)	25/5 83	Bjurholm.
22. Signe Johansson	27/8 90	Lycksele, Björksele.
23. Svea Karlsson	12/11 88	Skellefteå, Skrämtträsk, Skellefteå.
24. Viktoria Eriksson	4/9 90	" Finnforsberg, Krångfors.
25. Ester Nilsson	29/4 80	Umeå L., Brännland.
26. Lydia Gruffman	27/7 80	" "
27. Henny Säfsten	21/7 83	Bygdeå, "
28. Alma Kronborg	16/4 86	Anundsjö, Mellansel (Västern.län).
29. Vendla Johansson	16/7 88	Säfvar, Ytterträsk, Botsmark.
30. Frida Nilsson	24/12 85	Umeå L., Kvarnsvedjan, Västerh.
31. Augusta Löfdahl	2/12 83	Lycksele, Rusele, Lycksele.
32. Lilly Brander	18/10 89	" Kattisafvan, "
33. Gerda Glas	13/10 89	Nysätra, Flarken, Anäset.
34. Kristina Norberg	10/6 85	Nora (Västernorr.län).
35. Hilda Rehn	7/6 84	Degerfors, Anäset, Vindeln.
36. Ida Karlsson	28/6 84	" "
37. Lilly Johansson	11/9 90	Umeå, Skolgatan 63.
38. Elvira Sandström	14/11 88	" Haga, Umeå.
39. Fanny Hörnsten	20/1 88	" L., Hörneå.
40. Ebba Sandström	21/1 88	" " "

*) Läsrinna vid småskola.

Om den kvinnliga folkhögskolan

skrivs i "Umebladet" för den 20 febr. 1906:

Då det blev känt, att länets nyinrättade folkhögskola redan denna sommar skulle öppnas även för en kvinnlig kurs, hälsades detta säkert med glädje av mången, som däri såg ett tecken till att man förstätt, vilken stor betydelse det har för samhället att kvinnan kommer med i det pågående kulturarbetet.

Men lika säkert är, att mången anser den kvinnliga folkhögskolan onödig och onyttig, om icke rent av skadlig. Man får så ofta höra sådana uttalanden som detta: "när de unga flickorna varit på folkhögskolan, anse de sig väl för fina att arbeta". För den som känner till folkhögskolan och vet, att ett av dess förnämsta mål, för att icke säga det förnämsta, är att hos sina lärjungar väcka kärlek till arbetet, är detta ett orättvist påstående och en obefogad farhåga. Folkhögskolan kan naturligtvis, liksom varje annan skola, hos en och annan lärjunge förfela sitt mål och vinna det motsatta av vad den åsyftat. Med den korta arbetstid, folkhögskolan har, är det väl också orimligt begära, att den ensam af alla läroanstalter skall kunna inverka på *alla* sina elever. Rättvisare är att se dess verkningar i stort, och klarast se vi detta, om vi vända våra blickar till vårt grannland Danmark, som haft folkhögskolor ett kvarts sekel längre än vi. Folkhögskolan blev där tillgänglig för kvinnor på ett mycket tidigt stadium och besökes av dessa flitigt. År 1903 besöktes sålunda de danska folkhögskolorna av 2,912 kvinnor. Att danska folkets goda allmänbildning och den höga ståndpunkt, jordbruksnäringens alla grenar där intager, är en följd av folkhögskolornas arbete, är allmänt erkänt. Lantbruksskolor, "husflids"-skolor, studieresor, föreningar av alla slag till jordbrukets höjande hava gjort *sitt* stora arbete, men alla hava de uppstått och haft framgång genom den lyftning och den andliga vakenhet, folkhögskolan har bibragt landets söner och döttrar. Vakenhet och bildning först, fackkunskapen sedan, det är den rätta linien, och glädjande är, att även vårt lands myndigheter visa sig

beakta detta, vilket framgår av de allt frikostigare stats- och länsbidrag, som lämnas åt sådana folkbildningsanstalter som folkhögskolor, föreläsningföreningar, folkbibliotek, m. m.

Långt mera än i städerna utgör på landsbygden kvinnans arbete en viktig faktor. Hur vidsträckt och mångsidigt är icke landsbygdskvinnans arbete! Det inskränker sig icke som i staden till själva hemmet, det sträcker sig — åtminstone här i Norrland — lika mycket till ladugård, åker och äng. Det är många olika slags sysslor, kvinnan på landet måste vara kunnig i. Hon måste kunna väva, sy, laga och förvara mat, baka, brygga, mjölka, kärna, ysta, sköta kreaturen och hönsen samt bruka jorden, för att nämna de viktigaste av hennes många göromål. Hon blir också mera tagen i anspråk för barnens uppfostran än vad fallet är i staden, där barnen alltid ha tillgång till regelbunden skolgång. För sin mångsidiga och ansvarsfulla gärning har hon sannerligen rätt att få tillfälle till en god utbildning. Men mest behöver hon denna för att kunna dana goda och sedliga *hem*, varav ett lands lycka beror. Det är kvinnan, som sätter prägeln på hemmet, det är ock hon som till ojämförligt största delen har hand om barnens uppfostran från vaggan till vuxen ålder. Så vitt vi önska vårt land en sund, fosterlandsälskande och arbetssam ungdom, måste vi önska mödrarna förmåga att fostra en sådan. Det är ej så mycket exakta kunskaper kvinnan därvid behöver, som fastmer ett vaket, upplyst sinne, uppfyllt av kärlek till sitt land, sitt arbete, till allt sunt framåtskridande, till allt gott och stort, som rör sig i tiden. Det är detta vakna, emottagliga sinne, jämte arbetslust och livsglädje, den kvinnliga folkhögskolan önskar meddela sina lärjungar. Genom lättfattliga, belysande föredrag inom naturlärens alla områden vill den väcka den unga kvinnan till medvetande om storheten och den lagbundenhet, med vilken naturen arbetar och den härlighet, varmed Gud uppenbarar sig även i sina minsta verk. Genom föredrag i historia och geografi söker den väcka intresse för och kärlek till vårt fosterland, dess minnen och dess framtid och därigenom lust att verka för det allmänna bästa. Genom litteraturhistoria och uppläsning av vårt lands bästa litteraturalster vill den väcka och giva näring åt hennes fantasi och känsla och inge henne

smak för god och sund läsning. Men därjämte vill den ock, så långt tiden det medger, meddela henne nyttiga färdigheter och sådana kunskaper, som kunna vara henne till direkt nytta under hennes verksamhet som husmoder. Undervisning gives sålunda dagligen i svenska språkets rätt-skrivning, i räkning, välskrivning och hushållsbokföring. Ett stort antal timmar äro anslagna till föredrag i hälso- och sjukvårdslära, barnavård och kvinnlig hygien samt åt teoretisk hushållslära (omfattande hushållskemi, födoämneslära, anvisningar för födoämnenas förvaring och tillagning, m. m.) Dessutom förekommer föredrag om slöjd, om hemmets anordnande ur hälso- och skönhetsynpunkt, praktiska råd för möblering, rengöring, tvätt, m. m., samt religiösetiska föredrag.

Vid alla svenska folkhögskolor ingår slöjden som ett viktigt led i undervisningen, emedan man ansett denna som ett gott medel att uppöva den unga flickans smak och ordningssinne. Man måste dock ihågkomma just detta, att slöjden, liksom de övriga läroämnena, skall vara ett medel till det gemensamma målet: väckelse och uppfostran, och sålunda ej får intaga någon dominerande plats framför de andra. Två à tre timmar dagligen äro anslagna till slöjden, och denna omfattar enkel linnesöm i hand, lagning, stoppning, stickning, hålsöm, enkla broderier samt flera olika slags konstvävnad för dem, som förut äro kunniga i slätvävnad.

Slutligen må nämnas *sången*, hvilken alltid intagit ett hedersrum på folkhögskolans program. Sången bör vara allas egendom och ej förbehållas endast de särskilt begåvade. Därför söker man vid folkhögskolan inöva, mestadels enstämmigt, ett stort antal av våra vackra svenska sånger och folkvisor, vilka, ofta sjungna före och efter de olika lektionstimmarna, utgöra en livande och väckande omväxling under skolarbetet och sedan kunna vara de unga till glädje och vederkvickelse ute i livet.

Många av kvinnliga folkhögskolans elever ha vittnat, att den tid, de tillbringat vid skolan, har varit den lyckligaste de upplevat. Endast detta kunde vara skäl nog att låta de unga få besöka folkhögskolan! Ty liksom vi önska giva barnen en glad och sorglös barndomstid, så måste vi

önska de unga att åtminstone under en kort tid få leva ett rikt och bekymmerfritt ungdomsliv, en tid, varunder de ha rätt att arbeta på sin egen utveckling och känna lyckan av att få blicken vidgad och sinnet lyft över det vardagliga. Detta kan ock endast verka fruktbarande på deras senare liv. Hur lyckligt vore det icke, om alla föräldrar insåge, att det bästa arv de kunna lämna sina döttrar icke är gods och guld, fullproppade kistor och ägodelar, utan en god uppfostran, som bibringat dem ett vaket, upplyst sinne och verklig insikt i det ansvarsfulla kall, som väntar dem!

Skolans första kurs har fortgått f. o. m. 1 maj
t. o. m. 5 okt.

Undervisningen har med få förändringar fortgått i
enlighet med det schema, som återfinnes på annat ställe i
redogörelsen. *Timantalet* inom de olika ämnena har varit:

Fysik	20 timmar.
Kemi	28 "
Kemiska laborationer	26 "
Botanik	30 "
Zoologi	15 "
Geologi	11 "
Svenska språket	14 "
Geometri och räkning	39 "
Jordbrukslära	100 "
Jordbruksekonomi	9 "
Husdjurslära	97 "
Veterinärkunskap	17 "
Mjölkhushållning	12 "
Byggnadslära	12 "
Skogshushållning	9 "
Trädgårdsskötsel	13 "
Bokföring	40 "
Linearitning	81 "
Prakt. övningar	79 "
Fältmätn. och avvägn.	4 dagar.

Lärarepersonal och ämnesfördelning.

Föreståndaren har undervisat i svenska språket, geometri
och räkning samt kemi.

Jordbruksläraren, agronom A. Stahre har undervisat i
övriga ämnen.

Lärjungar. Elevernas antal har varit 11. En av dem
nödgrades genom sjukdom lämna skolan mitt i terminen.
Mot elevernas *flit och uppförande* har intet varit att an-
märka. Sju av dem voro befriade från erläggandet av skol-
avgifter. En av dem erhöll före kursens slut plats som
bokhållare vid sågverk.

1906

Lantmannaskolan.

Det är ett nytt uppslag, som med denna lantmanna-
skolas första kurs givits, nämligen att förlägga undervisning-
en till sommarhalvåret. Emellertid synes detta ha varit
ett gott grepp, åtminstone när det gäller Västerbotten. En
elev som besöker folkhögskolan under vinterkursen har
lättare för att, då han redan är installerad på platsen, fort-
sätta ännu ett halvår, än att med Västerbottens ofta stora
avstånd och dåliga kommunikationer efter ett halft års hem-
mavistelse återvända till skolan. Vid detta senare fall komma
ofta så många andra omständigheter emellan, såsom tillfällig
god arbetsförtjänst m. m., vilka rubba ett en gång fattat
beslut att genomgå kursen i lantmannaskolan. Dock ligger
den största fördelen nog däri att man vid undervisningen i
så praktiska ämnen som dem lantmannaskolan omfattar har
det största gagn av att kunna praktiskt påvisa en hel del
saker, varom eleven eljest blott får läsa; särskilt gäller detta
undervisningen i jordbrukslära, trädgårdsskötsel, botanik och
zoologi. Här i Västerbotten sakna ju eleverna ännu ofta
praktik i rationellt jordbruk. Det är naturligtvis även blott
härigenom det blir möjligt att draga full nytta av det vid
skolan förlagda uppvisningsfältet. — De olägenheter man
befarat — svårighet för elever att få besöka skolan som-
martid och att den varma tiden skulle vara mindre lämplig
för det ganska intensiva studiearbete lantmannaskolan krä-
ver — hava under detta första år ej inträffat; dock torde
det vara för tidigt att ännu avgiva något slutomdöme.

Platser vid lantbruk. Fyra elever hava genom agronom Stahres bemedling erhållit platser i Elfsborgs län för vidare praktisk utbildning. Av dessa fyra ha två kommit till godsägaren O. Lindström, Nohaga per Alingsås, en till hemmansägaren J. Pettersson, Herrljunga, och en till hemmansägaren Alfred Gustafsson, Skoghem per Skene. — De övriga återgingo till sina hem.

Då god praktisk utbildning ofta saknas hos lantmannaeleverna från Västerbotten, torde det vara av största betydelse för dem, att de efter slutad kurs beredas tillfälle att i mera jordbruksidkande provinser skaffa sig kännedom om arbetsmetoder och jordbruksförhållanden, som där äro för handen. Dylika tillfällen torde även framtiden kunna beredas dem av eleverna, som så önska.

Utflykter. Under kursen hava eleverna under agronom Stahres ledning besett jordbruk och ladugårdar i den kringliggande trakten.

Inspektion och besök. Skolan inspekterades d. 17 juli av chefen för lantbruksstyrelsen, överdirektören m. m. M. v. Feilitzen.

Skolan har dessutom haft besök av professor H. Juhlin-Dannfeldt, Djursholm, av resestipendiater från Sverige och Finland m. fl.

Gåvor. Från många håll har lantmannaskolan frikostigt ihågkommit med gåvor till sina samlingar. Bland annat av:

Allmänna Svenska Utsädesaktiebolaget: samling sädeslag och frösorter i glaskärl.

Svenska Mosskulturföreningen: samling undervisningsmateriel för mosskultur jämte föreningens tidskrift.

Agronom Ulander: Motala samling "Utax" silar.

Stockholms Superfosfat A.-B.: prov å gödselmedel.

Hrr Balle & C:o i Stockholm: prov å kraftfodermedel jämte litteratur.

Svenssons Automobilfabrik, Augustendal: blåkopior till fotogénmotorerna "Avance".

Munktells Mek. Verkstads A.-B., Eskilstuna: blåkopior till tröskverk och lokomobiler.

A.-B. Separator, Stockholm: väggtaflor över separatorer. Dessutom har bolaget ställt till skolans disposition en separator och en kärna.

A.-B. Gäfle åkerredskap, Gäfle: en för undervisningsändamål gjord genomskuren radsåningsmaskin och en dito frösåningsmaskin.

Kungl. Landtbruksstyrelsen: hittills utkomna delar av Riksstambok för ayrshireboskap.

Styrelsen för Maskin- och Redskapsprovingsanstalterna: Exemplar av redogörelse för provningar av maskiner och redskap.

Dessutom planscher och kataloger från ett flertal firmor.

Grosshandl. And. Fischer, Stockholm, har lovat att till nästa vår lämna skolan en 1-hästs radsåningsmaskin "Helice".

För alla dessa gåvor bringas härmed värdsamt tack.

Avgångsexamen med eleverna hölls den 5 oktober.

Fältförsök. Under den förflutna sommaren har ett prästgården tillhörigt område av omkring 2 har i skolans omedelbara närhet arrenderats och använts som *försöks- och uppvisningsfält*. Detta område kommer så småningom att utvidgas och möjligen anordnas till s. k. mönstergård. Det gagn undervisningen i landtmannaskolan kommer att få av detta undervisningsmateriel ligger i öppen dag, synnerligast som eleverna, då de komma till skolan, i allmänhet helt och hållet sakna praktisk erfarenhet af de redskap och arbetsmetoder, som kräves vid rationellt jordbruk.

De 2 har åkerjord, som skolan i år disponerat, ha enligt uppgifter av agronom Stahre använts så, att hälften undergått en rationell trädning, med dränering med tegelrör, kalkning, gödsling, ändamålsenlig brukning, m. m., varefter satts höstråg med insåning av timotej; andra hälften har använts till fältförsök. Gödslingsförsök med olika mängder och kombinationer av konstgödselmedel ha lagts i korn, potatis och rovor. Ävenså ha sortförsök med 15 olika slag av rovor verkställts, vartill utsäde skänkts från resp. firmor. I allmänhet hava försöksparcellernas storlek varit $\frac{1}{2}$ ar och ha parallellförsök i regel verkställts. Att efter endast ett års

försök helt kategoriskt peka på "lärdomar" av försöken, vore ej på sin plats; först efter fleråriga i samma riktning gående försök torde man bestämt kunna påvisa vunna resultat.

Några antydningar om de resultat årets fältförsök lämnat torde dock vara skäl att anföra. Först torde det då vara lämpligt förutskicka det meddelandet, att den jord varöver skolan förfogar utgöres av en i det hela ganska mager sandjord, vilande på en botten av fin, vit sand. Jorden befann sig i synnerligen låg kultur såväl med avseende på gödselkraft som brukning och var totalt genomvävd av ogräs, isynnerhet kvickrot. Försöksfältet hade 1904 burit korn, för vilket gödslats med kreatursspilling; 1905 bar det vall, som plöjdes våren 1906; alltså just ej vidare gynnsamma förhållanden särskildt för potatis och andra rotfrukter. Att på våren tillföra någon naturlig spillning var omöjligt, då dels tillgång därpå, dels tid till spridningen saknades. Av konstgödselmedel användes dels enbart, dels i olika kombinationer chilesalpeter, 37 % kaligödning och 20 % superfosfat. Man kunde väntat, att chilesaltet skulle gjort synnerligen god verkan på denna relativt magra jord. Då det användes enbart, blev emellertid så ej fallet. Bästa resultat för korn lämnade en gödsling av 200 kg. 37 % kaligödning + 200 kg. 20 % superfosfat per har, vilket gav en utöver det ogödslade ökad nettovinst av 47,45 kr. per har. Även 200 kg. superfosfat enbart har lämnat ganska god vinst, nämligen 34,50 kr. per har. Chilesaltet har nog ökat grödans storlek, men verkat försenande på skörden, varigenom då kornet skars en del därav var omoget. För rovor har bästa resultatet ernåtts vid en gödsling med 200 kg. chilesalpeter, 300 kg. 37 % kaligödning och 300 kg. 20 % superfosfat, vilket givit en skördeökning av 21,900 kg. rötter och en ökad nettovinst av 116,50 kr. per har gent emot ogödslat. Enbart chilesalt gav visserligen skördeökning, men ej nog stor att betala det använda saltet.

Potatisförsöken blevo mindre lyckade på den grund, att utgrodd potatis vid sättningen ej fanns att tillgå, utan måste ogrödd dylik användas, varigenom skörden var dåligt utvecklad och delvis omogen. Emellertid har chilesaltet här på grund av sin på skörden försenande inverkan ej gjort någon nytta. Hade grodd potatis använts, hade nog resul-

tatet blivit delvis olika. Kali och fosforsyra ha även här gjort god verkan. På det hela taget framgår det av resultatet, att jorden här är synnerligen tacksam för kali- och fosfatgödsling.

Med avseende på sortförsöken med rotfrukter avsågo de mest att konstatera, att dessa, speciellt rovor, med fördel kunna odlas i Västerbotten. Trots de förut nämnda ogynnsamma jordförhållandena nåddes här vid lämplig gödsling rätt goda resultat. Bland de vita rovorerna lämnade Mammoth en skörd av 63,600 kg. och Östersundum 62,800 kg. rötter per har. Av de gula nåddes bästa resultatet av Centenary Yellow med 58,000 och Schel med 56,000 kg., allt per har. Weibulls Bortfelder nådde i år blott 48,000 kg. per har, men torde dock denna rova på grund av sitt näringsvärde och sin hållbarhet vara en av de bättre sorterna av gula rovor för Västerbotten.

Kontrollförening. Som en frukt av landtmannaskolans verksamhet kan även räknas den kontrollförening, som den 1 nov. 1906 började sin verksamhet i Vindeln, då initiativet till densamma utgätt från agronom Stahre, vilken även hjälpt med råd och dåd vid dess bildande och igångsättande. Föreningen omfattar 46 medlemmar med ett antal av 240 kor.

		8-9	$\frac{1}{2}10-\frac{1}{2}11$	$\frac{1}{2}11-\frac{1}{2}12$	$\frac{1}{2}12-\frac{1}{2}1$	3-4	4-5
<i>Måndag</i>	Jordbrukslära	Naturlära	Tvädgårdsskötsel. Skogshushållning. Veterinärkunskap	Modersmål	Husdjurslära		
<i>Tisdag</i>	Jordbrukslära	Naturlära	Mjölkhushållning	Räkning	Husdjurslära		
<i>Onsdag</i>	Jordbrukslära	Naturlära	Byggnadslära Jordbruks-ekonomi	Räkning	Husdjurslära	Kemi	
<i>Torsdag</i>	Jordbrukslära	Naturlära	Bokföring	Modersmål	Husdjurslära	Kemi	
<i>Fredag</i>	Jordbrukslära	Husdjurslära	Bokföring	Geometri	Kemisk analys		
<i>Lördag</i>							

Arbetsordning för lantmannaskolan.

Förteckning över eleverna i lantmannaskolan.

Namn	Födelse	Hemvist
1. Adolf Hellman	$\frac{8}{9}$ 87	Nordmaling, Nordsjö, Norrfors.
2. Bruno Nettelbladt	$\frac{6}{8}$ 87	Umeå.
3. Robert Lundberg	$\frac{7}{12}$ 86	Bjurholm.
4. Johan Forsman	$\frac{3}{9}$ 82	Umeå L., Grubbe, Västerhiske.
5. Axel Lindqvist	$\frac{7}{9}$ 86	Lycksele.
6. Alfred Jonsson	$\frac{25}{7}$ 86	Degerfors, Vindeln.
7. Johan Öhlén	$\frac{27}{1}$ 82	Umeå L., Bjensjö, Umeå.
8. Vilhelm Öman	$\frac{10}{2}$ 83	Degerfors, Vindeln.
9. Johan Sandström	$\frac{16}{7}$ 85	Bjurholm, Kyrktjärn, Bjurholm.
10. Rudolf Nari	$\frac{3}{5}$ 87	Umeå L., Böleå, Umeå.
11. Artur Karlsson	$\frac{1}{10}$ 86	Degerfors, Buberget, Vindeln.

Skolkök och husmoderkurser.

Enligt de för kvinnliga folkhögskolan fastställda stadgarna anges som skolans ändamål, såsom ock förut framhållits, i främsta rummet dess uppgift "att väcka håg för och meddela insikter i sådana ämnen, som avse allmänbildning; att befordra arbetslust och sund livsglädje hos de unga kvinnorna samt lära dem att rätt fatta sin höga uppgift som *hemmets vårdarinnor*."

Men landsbygdens unga kvinna är även i behov av en bättre *praktisk* utbildning för sitt livs verksamhet än hittills stått henne till buds. Med hänsyn till detta beslöt senaste års landsting att vid folkhögskolan upprätta *husmoderkurser* samt att *8 skolköskurser* årligen skulle hållas på olika orter inom länet.

Husmoderkurserna vid folkhögskolan bliva tvänne årligen, en på 2 månader med början den 1 juni, en på 3 månader med början 1 aug.

Den första är avsedd huvudsakligen för *skollärarynnor*, för att gifva dem tillfälle till utbildning i och väcka deras intresse för huslig ekonomi.

Den andra kursen är avsedd för *elever som genomgått folkhögskolan*.

Skulle ej tillräckligt antal skollärarynnor anmäla sig till första kursen, mottagas i denna även andra, som *äga förutsättningar för att kunna tillgodogöra sig undervisningen* (alltså även f. d. folkhögskoleelever).

Undervisningen i husmoderkurserna kommer att bliva dels praktisk, dels teoretisk och omfatta *matlagning, bakning,*

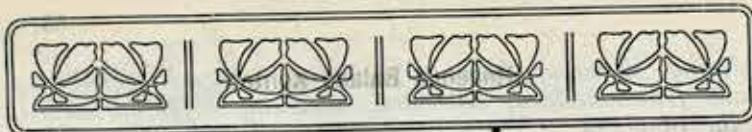
sylltning, diskning, dukning, servering, tvätt och renhållning samt födoämneslära, hälsolära, anvisningar för barnavård, sjukvård m. m.

I varje kurs emottagas högst 12 elever, som erläggas vardera 30 kr. i månaden för mat och undervisning.

Till lärarinna i husmoderskolan är antagen *fröken Tyra Härdelin* från Umeå, vars stora erfarenhet och utmärkta vitsord från 15 föregående skolköskurser, varav de flesta i norra Norrland, borgar för att kurserna i henne fått en god ledarinna. Fröken Härdelin kommer även att leda två av de flyttande skolköskurserna; till lärarinna i de övriga är antagen *fröken Ruth v. Ahn*, Umeå.

Husmoderkurserna få sin lokal i tvänne rum med kök, belägna i övre våningen av föreståndarebyggnaden. Bostad åt sig själva få eleverna hyra i närliggande gårdar.

Sammandrag av Västerbottens läns Folkhögskolas (manliga kursens) räkenskaper för läsåret 1905—1906.

Inkomster:

Bidrag av Västerbottens läns landsting	1,800: —	
" (hyra)....."....."	1,200: —	
Bidrag av Folkhögskoleföreningen, anslag.....	600: —	
Bidrag av Folkhögskoleföreningen till första uppsättningen	1,462: 88	
Elevavgifter.....	860: —	
Bidrag av staten till mindre bemedlade elever	1,100: —	7,022: 88
Lån av Folkhögskoleföreningen		2,013: 44
S:ma Kronor		9,036: 32

Utgifter:

Till första uppsättningen.....	1,424: 89
Löner.....	3,189: —
För vedbrand och lyse	688: 58
För annonser och tryck.....	380: 86
" böcker och materiel	435: 60
" diverse omkostnader.....	617: 39
Understöd åt mindre bemedlade elever	1,100: —
Hyra	1,200: —
S:ma Kronor	9,036: 32

Utgående Balans Konto:

An. Statsmedels Konto:

Ej utbetomet statsbidrag	3,000: —
S:ma Kronor	3,000: —

Per Kand. Häggströms Konto:

Innestående å lön.....	900: —
------------------------	--------

Dispositionsfondens Konto:

Påföres	86: 56
---------------	--------

Folkhögskoleföreningens Konto:

Påföres (lån)	2,013: 44
S:ma Kronor	3,000: —

Degerfors den 25 juli 1906.

Oskar Rydholm.

Vitsordande riktigheten af förestående balanceräkning från räkenskaperna för Folkhögskolans manliga kurs under läsåret 1905—1906, få undertecknade, landstingets revisorer, som granskat dessa räkenskaper och funnit dem ordentligt förda och fullständigt verifierade, till landstinget hemställa, att full ansvarsfrihet må beviljas räkenskapsföraren.

Umeå den 12 september 1906.

E. Häggbom. A. G. Elfstadius. J. Bjurman.

Sammandrag av Västerbottens läns Folkhögskolas (kvinnlige kursens) räkenskaper för år 1906.

Inkomster:

Bidrag av Västerbottens läns landsting	500: —	
" " " " " "	500: —	
(hyra)	479: 99	
Bidrag av enskilde	900: —	
" " staten (hälften av anslaget)		
" " " till mindre bemed-		
lade elever	720: —	
Elevafgifter	460: —	3,559: 99
Förskott av kassaförvaltaren	600: —	
	<u>S:ma Kronor</u>	<u>4,159: 99</u>

Utgifter:

Löner	2,150: —
För vedbrand och lyse	40: —
" annonser och tryck	214: 64
" böcker och materiel	330: 45
" diverse omkostnader	204: 90
Understöd åt mindre bemedlade elever	720: —
Hyra	500: —
	<u>S:ma Kronor</u>
	<u>4,159: 99</u>

Utgående Balans Konto:

An. Statsmedels Konto:

Gottgöres ej utbetkommet statsbidrag	900: —
	<u>S:ma Kronor</u>
	<u>900: —</u>

Per Kassaförvaltarens Konto:

Påföres förskottsmedel

600: —

Dispositionsfondens Konto:

Påföres

300: —

S:ma Kronor 900: —

Degerfors den 31 dec. 1906.

Oskar Rydholm.

Sammandrag av Västerbottens läns Landtmannaskolas räkenskaper år 1906.

Inkomster:		
Bidrag av Västerbottens läns landsting	1,500: —	
" " " "	900: —	
Bidrag av Folkhögskoleföreningen	400: —	
" " " " till	207: 33	
Bidrag av staten	2,230: —	
Elevavgifter	80: —	
Försålda rotfrukter m. m. från försöksfältet	127: 90	
Bidrag genom Disponent Åström till försöksfältet	546: 63	5,991: 86
Förskott af kassaförvaltaren	1,436: 80	
S:ma Kronor	7,428: 66	

Utgifter:		
Till första uppsättningen	207: 33	
Löner	3,700: —	
För vedbrand och lyse	122: —	
" annonser och tryck	292: 92	
" böcker och materiel	217: 45	
" diverse omkostnader	379: 90	
Hyra	900: —	
För försöksfältet	1,609: 06	
S:ma Kronor	7,428: 66	

Utgående Balans Konto:

<i>An. Försöksfältets Konto:</i>		
Gottgöres		884: 53
<i>Dispositionsfondens Konto:</i>		
Gottgöres		552: 27
S:ma Kronor	1,436: 80	

Per Redogörarens konto:

Påföres förskottsmedel 1,436: 80

S:ma Kronor 1,436: 80

Degerfors den 31 dec. 1906.

Oskar Rydholm.

Västerbottens Läns Folkhögskoleförening.

Denna förenings ändamål är enligt de stadgar, som antogs å konstituerande sammanträde den 20 sept. 1904, att medverka för upprätthållandet av en folkhögskola i länet.

Detta ändamål söker föreningen fylla genom insamlade av bidrag från kommuner, bolag och enskilde, och lämnas av de insamlade medlen årligt anslag till folkhögskolan, varjämte av Dispositionsfondens medel anslag lämnas till lantmannaskolan.

I var och en af länets socknar finnes ombud, som har att verka för föreningens och folkhögskolans bästa genom att samla medlemmar — även *kvinnliga* — i föreningen och tillhandagå med upplysningar rörande skolorna. Avgift såsom ständig medlem har erlagts af 50 personer, årsavgift av 73 personer. De flesta av länets kommuner lämna årliga bidrag. Några bolag hava lämnat ett bidrag en gång för alla, nämligen Sandö och Dal 500 kr., Mo och Domsjö 500 kr., Ytterstfors 200 kr. och Umeå Tjärexport-Bolag 100 kr.; bidrag årligen i 5 år lämna Nordmalings Bolag med 300 kr., Holmsunds Bolag med 200 kr., Sandviks Bolag med 100 kr. samt Grosshandl. Seth Kempe med 250 kr.; och äro bolagens medel avsedda till första uppsättningen och Dispositionsfonden.

Räkenskapssammandrag t. o. m. år 1906.

Inkomster:

Av Bolag	3,095: —
” Kommuner	1,860: —
” Avgift af ständiga medlemmar.....	750: —
” ” årl. betalande.....	222: —
Räntevinst	439: 19

S:ma Kronor 6,366: 19

Utgifter:

Till första uppsättningen	1,670: 21
Anslag till skolorna	1,600: —
Diverse utgifter.....	202: 75
Behållning: Disp. fond.....	1,172: 79
Övriga medel	1,720: 44

S:ma Kronor 6,366: 19

Föreningens styrelse.

Ledamöter:

Biörklund, H. T., K. N. O. 1:sta kl., K. V. O. 2:dra kl.,
landshövding i Västerbottens län. *Ordförande.*

Lindgren, J. V., rektor. *Vice ordförande.*

Rydholm, O., komminister och regementspastor. *Sekreterare och kassaförvaltare.*

Timelin, F. G., häradshövding.

Åström, A., R. V. O., disponent.

Suppleanter:

Aspgren, N., K. S. O. 2:dra kl., R. V. O., överste.

Bergström, O. Th., R. V. O., lanträntmästare.

Rothén, J., kyrkoherde.

Revisorer:

Karlsson, A., disponent.

Holmström, J., handlande.

Suppleanter:

Linder, T., forstmästare.

Huggström, N., fil. kand.

Förteckning

å

Västerbottens Läns Folkhögskoleförenings ledamöter år 1906.

Med *) utmärkta äro ständiga ledamöter. Även de socknar, inom vilka ingen ledamot anmälts, upptagas med angivande av namnet å för socknen utsett ombud, som mottager anmälning om inträde i föreningen.

Nordmalings socken.

Ombud: *Distriktsveterinär V. Tirén.*

Bosin, A., Förvaltare, Sörbyn *).	Thorsen, G., Direktör, R. V. O., Lefvar *).
Dyberg, E. G., Inspekt., Rundvik *).	Turdfjäll, V., Handlande, R. V. O., Vallen.
Edström, G. R., Prost, Kyrkoherde, K. V. O. 2:a kl., L. N. O., Vallen.	Viklund, A., Nämndeman, L. R. H. K., R. V. O., Brattfors.
Nordlander, L., Bankkamrer, d.o.	
Odin, J. H., Handlande, Vallen.	

Bjurholms socken.

Ombud: *Kyrkoherden J. Fjellström.*

Umeå socken.

Ombud: *Nämndeman Aug. Lundberg, Teg.*

Ahnlund, O., Kontraktspastor, Teol. Dr., L. N. O., Backen *).	Lundberg, A., Nämndeman, Teg *).
---	----------------------------------

Vännäs socken.

Ombud: *Kronolänsman J. A. Låth.*

Låth, J. A., Kronolänsman, Vännäs.	Svedberg, F., Folkskoleinspektör, Vännäs.
------------------------------------	---

Degerfors socken.Ombud: *Kommunalordföranden A. Johansson.*

Boström, E., Kassör, Vindeln.	Karlsson, A., Disponent, Vindeln *).
Bäckström, G. A., Bagaremäst., d:o.	Krahé, J., e. Provinsialläkare, d:o.
Carlson, P., Inspektor, d:o *).	Krahé, Tora, Fru, d:o.
Eriksson, G. E., Faktor, Storsäfs- varträsk.	Linder, Th., Forstmäst., Renfors *).
Glas, L. B. V., Kamrer, Vindeln.	Lindstedt, S. E., Apotek, Vindeln *).
Gram, K., Jägmästare, d:o *).	Nilsson, O., Folkskollärare, d:o *).
Haglund, P. A., Stationsmäst., d:o.	Nylén, C., Färgare, d:o.
Holmström, J., Handlande, d:o.	Nygren, P. A., Hemmansägare, Landstingsman, Tegsnäs.
Holmström-Vifell, Ingeborg, Fru, Vindeln.	Rothén, A. J., Kyrkoherde, Vindeln.
Häggström, N., Fil. kand., Lärare vid Folkhögskolan, d:o *).	Rydholm, O., Regementspast., d:o *).
Jakobsson, R., Handlande, d:o.	Sædén, F. O., Skohandlare, d:o.
Johansson, J. F., Nämndeman, Hju- ken.	Snellman, A., Ingeniör, d:o *).
Johansson, J., Nämndeman, Stryck- sele.	Vifell, A. Th., Rektor, d:o *).
	Ågren, A., Kronolänsman, d:o.
	Åström, A., Disponent, R. V. O., Vindeln *).

Säfvar socken.Ombud: *Folkskolläraren F. H. Pahlberg.*

Forssell, E., Konsul, R. Fr. H. L., R. R. St. St. O. 3:e kl., Säfvar.	Pahlberg, F. H., Folkskollärare, Säfvar.
--	---

Bygdeå socken.Ombud: *Handlanden G. W. Andersson.*

Andersson, G. W., Handlande, Ro- bertsfors.	
--	--

Nysätra socken.Ombud: *Folkskolläraren G. Jonsson.***Löfångers socken.**Ombud: *Landstingsman J. Bexelius.*

Bexelius, H., Handlande, Mångbyn.	Huss, C. G., Ingeniör, Udden.
Bexelius, J., Handlande, Lands- tingsman, Mångbyn.	Huss, H., Kapten, d:o.
Bäckman, C., Handlande, Löfånger.	Norén, M., Kronolänsm., Löfånger.
Elfren, C. W., Kyrkoherde, d:o.	Rönnmark, G., Kommunalordföran- de, Löfånger.

Burträsk socken.Ombud: *f. Riksdagsman N. Boström.*

Bergner, P., Disponent, R. V. O., Burträsk.	Forsberg, C., Doktor, Burträsk.
Boström, N., f. Riksdagsm., R. V. O., Bodbyn.	Johansson, F. A., Apotekare, d:o. Markgren, R., Kyrkoherde, d:o *).

Skellefteå socken.Ombud: *Häradshövding A. Hedborg.*

Åberg, C. Th., Kontraktspast., L. N. O., Skellefteå.	
---	--

Byske socken.Ombud: *Kommunalordföranden J. Lindmark.*

Bergström, K., Bokhållare, Ren- holmen.	Nauklär, P., Kassör, Ytterstfors.
Forssén, H., Kassör, Brännfors.	Norman, U., Dispon., R. V. O., d:o *).
Häggqvist, O., Kyrkoherde, Byske.	Nyman, A. E., Handlande, Furuö- grund.
Högman, A., Inspektor, Brännfors *).	Näslar, P., Inspektor, Ytterstfors.
Lindberg, K. D., Handlande, Byske.	Skog, A., Kronolänsman, Byske.
Lindmark, J., Kommunalordföran- de, Landstingsman, R. V. O., Drängsmark *).	Sundqvist, C. A., Inspektor, d:o *).
Melin, N. A., Handlande, Byske.	Öqvist, O., Kamrer, Ytterstfors.
	Östlund, E., Inspektor, Furuögrund.

Norsjö socken.Ombud: *Kronolänsman C. Löfqvist.***Jörns socken.**Ombud: *Kyrkoherden L. Walter.***Malå socken.**Ombud: *Kyrkoherden A. Björzén.*

Björzén, A., Kyrkoherde, L. V. O., Malåträsk.	
--	--

Lycksele socken.Ombud: *Lappfogden A. F. Burman.*

Timelin, F. G., Häradshövding, Lycksele.	
---	--

Stensele socken.Ombud: *Jägmästaren E. Kjellberg.***Sorsele socken.**Ombud: *Kronojägaren C. G. Fjellström.***Åsele socken.**Ombud: *Kronolänsman O. Sundelin.*

Näslund, G., Inspektor, Åsele. ||

Fredrika socken.Ombud: *Kronolänsman O. I. Dahl.*

Bjurberg, J. U., Kyrkoherde, Fredrika. ||

Dorotea socken.Ombud: *Inspektor A. Vikberg.*

Himmelstrand, F. Th., Kyrkoherde, Dorotea.	Sundberg, E., Inspektor, Dorotea.
Nordenstedt, D. J., Inspektor, d:o.	Vikberg, A., d:o d:o.
Stenberg, E. G. H., e. Provinsialläkare, Dorotea.	Vikström, H., d:o d:o.

Vilhelmina socken.Ombud: *Kyrkoherden L. Dahlstedt.***Örträsk socken.**Ombud: *Kyrkoherden A. F. Westerlund.*

Lindström, E. A., Inspektor, Örträsk *).	Westerlund, A. F., Kyrkoherde, Örträsk *).
--	--

Tärna socken.Ombud: *Handlanden J. Berglund i Björkfors.*

Lundberg, K. J., Kronolänsman, Tärnaby *).

Umeå stad.Ombud: *Rådman Fr. Grahn.*

Ahlstrand, A., Borgmästare, Auditor, L. R. II K., R. V. O.	Hellström, A. M., f. d. Överjägmästare, R. V. O.
Aspgren, N., Överste, K. S. O. 2:a kl., R. V. O. *).	Huldt, Hj., Kapten *).
Bergstedt, M., Kommissionslantmästare *).	Högbom, M. G., Seminarieaktor, R. V. O.
Bergström, C., Landskamrer.	Læstadius, F., Seminarieadjunkt.
Bergström, O. Th., Lantränsmästare, R. V. O. *).	Linden, I., Tandläkare *).
Biörklund, H. T., Landshövding, K. N. O. 1:a kl., K. V. O. 2:a kl.	Lindgren, J. V., Rektor *).
Forsgren, S., Bankkamrer.	Lundmark, C. E., Rådman, Grosshandlare, R. V. O. *).
Gezelius, J., Kommissionslantmästare *).	Regnell, A., Bankdirektör, R. V. O.
Grafström, S., Bankkassör.	Reinius, J. A., Handlande *).
Grahn, Fr., Rådman, v. Konsul, R. V. O. *).	Ringstrand, Nils G., Jägmästare *).
Grahn, L., Major, R. S. O. *).	Scherdin, O., Överstelöjtnant, R. S. O. *).
Grubbström, L., Sjökapten *).	Schöning, L., Överste, K. S. O. 2:a kl., K. N. O. 2:a kl.
von Hedenberg, L., Kapten, R. S. O. *).	Ullberg, J., Rådman.
	Unander-Scharin, E., Konsul och Riddare *).
	Öhman, O. R., Kapten, R. S. O. *).

Skellefteå stad.Ombud: *Häradshövding A. Hedborg.*

Dahlqvist, A., Kronofogde.	Markstedt, J., Grosshandlare *).
Hedborg, A., Häradshövding *).	Olsson, A. G., Tullförvaltare.
Holmstrand, A., Apotekare *).	Sandström, J., Grossh., v. Konsul *).
Markstedt, D. R., Rådman, R. V. O.	

Utom Västerbottens län boende ledamöter.

Lewenhagen, J., Provinsialläkare, Kisa *).	Lindholm, C., Bankdirektör, Örebro *).
Lindahl, I. A., Förste lantmästare, Luleå *).	Wolffelt, O. E. M., Överste, K. S. O. 1:a kl., R. Pr. Kr. O. 3:e kl., Jönköping *).

Underrättelser för inträdessökande.

Västerbottens Läns Folkhögskola i Degerfors, adr. Vindelns.

Skolan är belägen i Degerfors kyrkoby, ett par minuters väg från Vindelns järnvägsstation.

Manliga avdelningen: Årlig kurs 1 nov.—20 april.

Skolavgift 40 kr. Mindre bemedlade elever, som med intyg från pastor och kommunalnämndsordförande styrka sin medellöshet, erhålla befrielse från erläggande av skolavgiften samt erhålla av statsmedel ett understöd, som uppgår till omkring 75 kr. För inträde fordras ej betyg om visst kunskapsmått utan endast prästbevis, att sökanden äger god frejd och uppnått (eller under kursen uppnår) 18 års ålder. Detta är också ett oeftergivligt villkor för erhållande av statsunderstöd.

Undervisning lämnas i *modersmål, historia, geografi, kommunal- och statskunskap, naturlära, anatomi och hälsolära, skrivning, räkning och geometri, bokföring, ritning, fältmätning och avvägning samt sång.*

Då skolans huvuduppgift är att meddela allmänbildning, inses lätt dess stora betydelse även för dem, som ämna genomgå seminarium, skogsskola, torvskola, lantmannaskola o. a.

Kvinnliga avdelningen: Årlig kurs 1 maj—1 aug.

Inträdesvillkor som i manliga skolan. Lägsta ålder 16 år. Skolavgift 20 kr. Friplatser och statsunderstöd (omkring 40 kr.) åt obemedlade på villkor som i manliga skolan.

Undervisningsämnen: *modersmål, historia, geografi, naturlära, anatomi och hälsolära, barnavård, födoämneslära, skrivning, räkning, hushålls-bokföring, sång, handarbete och vävning.*

Lantmannaskolan: Årlig kurs 1 maj—1 okt.

Undervisning uti alla *lanthushållningsämnena* samt *räkning, bokföring, ritning* m. fl.

För inträde fordras genomgången folkhögskolekurs eller inträdesexamen. Friplatser och statsunderstöd åt obemedlade på samma sätt som i manliga folkhögskolan. Avgångsbetyg erhålles. Platser för fortsatt utbildning anskaffas.

Husmoderkurser.

1. *En kurs juni—juli* med företrädare för skollärarinnor; f. ö. mottagas elever med tillräckliga förutsättningar att kunna tillgodogöra sig undervisningen i mån av utrymme.

2. *En kurs aug.—sept.* för folkhögskoleelever.

Undervisningsämnen: *enklare matlagning, bakning, syltning, servering, dukning, diskning och tvätt.* Teoretisk undervisning i *födoämneslära, hälso- och barnavård.*

Endast 12 elever mottagas i vardera av dessa kurser.

Avgiften är i båda 30 kr. i månaden för undervisning och spisning. Därtill kommer hyra för bostad, som elev själv får anskaffa och bekosta.

För folkhögskolans och lantmannaskolans elever kan bostad och spisning lätt erhållas i gårdarna i skolans omedelbara närhet till ett pris av omkring 30 kr. i månaden.

Å platsen finnes tillfälle att få köpa bröd, smör, mjölk, kött och andra förnödenheter, vadan de, som så önska kunna hava sin egen hushållning. Hos flera hyresvärdar kunna där boende elever få från hemmen tagen kost åt sig beredd.

Kostnaden för böcker och materiell, som allt till vanligt pris kan erhållas på platsen, uppgår i manliga och kvinnliga folkhögskolan till omkring 20 kr. och i lantmannaskolan till omkring 25 kr.

Ansökan om inträde bör helst *senast en månad före kursens början* vara insänd till skolans föreståndare, rektor *A. Th. Vifell*, adress *Vindelns*. Den kan skrivas sålunda:

Till styrelsen för Västerbottens läns folkhögskola
och lantmannaskola.

Undertecknad anhåller härmed vördsamt om plats som elev (frielev) vid folkhögskolan instundande kurs.

Nödiga betyg bifogas.

N. pr N. den 190..

N. N.

De nödiga betygen äro, såsom förut nämnts:

1. *Prästbevis.*
2. *Medellöshetsintyg* från pastor och kommunalnämndsordförande, ifall friplats och statsunderstöd önskas.
3. *Intyg om målsmans medgivande*, om sökanden är omyndig.

Obs! *Friplats* innebär endast befrielse från skolavgiften, ej erhållande av fri bostad, spisning o. s. v.

Degerfors pr Vindelns i jan. 1907.

A. Th. Vifell.

VÄSTERBOTTENS LÄNS FOLKHÖGSKOLA
VINDELN

ACC.-NR 18424

AVD. AE

Folkhögskolan

Dejersjöns Folkhögskola.

Tillhör
Handbokssamlingen
Utlånas ej